

การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกิจกรรมแนะแนว
ENHANCEMENT OF THE SOCIAL INTELLIGENCE OF HIGH SCHOOL STUDENTS
THROUGH GUIDANCE ACTIVITIES

พิชญาพร สมจันทร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2564

การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกิจกรรมแนะแนว

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ENHANCEMENT OF THE SOCIAL INTELLIGENCE OF HIGH SCHOOL STUDENTS
THROUGH GUIDANCE ACTIVITIES

PITCHAYAPORN SOMJUN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Master of Education (Guidance Psychology))
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2021

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกิจกรรมแนะแนว

ของ

พิชญาพร สมจันทร์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(อาจารย์ ดร.ศรวชิต แสนอุบล)

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่)

ชื่อเรื่อง	การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกิจกรรมแนะแนว
ผู้วิจัย	พิชญาพร สมจันทร์
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. ครรชิต แสนอุบล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) ศึกษาระดับความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (2) เปรียบเทียบความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว และ (3) เปรียบเทียบความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความฉลาดทางสังคมเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 302 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564 กลุ่มที่มีคะแนนความฉลาดทางสังคมเฉลี่ยต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 25 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดสังคม และแบบวัดความฉลาดสังคม ที่มีค่าความเชื่อมั่นฉบับเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าพหุคูณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกันและเป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านความจริงใจนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านที่เหลือนักเรียนกลุ่มมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (2) หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมโดยรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความฉลาดทางสังคม, กิจกรรมแนะแนว, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Title	ENHANCEMENT OF THE SOCIAL INTELLIGENCE OF HIGH SCHOOL STUDENTS THROUGH GUIDANCE ACTIVITIES
Author	PITCHAYAPORN SOMJUN
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2021
Thesis Advisor	Dr. Kanchit Saenubol

The purposes of this research are as follows: (1) to study the level of social intelligence among Mathayomsuksa Four students; (2) to compare the social intelligence of the experimental group students before and after participating in guidance activities; and (3) to compare the social intelligence of the students after participating in guidance activities among the experimental and control groups. The sample group used in the study of social intelligence was randomized, with 302 Mathayomsuksa Four students in Triam Udom Suksa School in the 2021 academic year. The sample group used to enhance social intelligence were Mathayomsuksa Four students studying in two groups and with average social intelligence score lower than the 25th percentile. The research instruments were a program of guidance activities to enhance the social intelligence of Mathayomsuksa Four students and the social questionnaires with a reliability of 0.94. The data were analyzed by mean, standard deviation and a t-test. The research results were as follows: (1) the overall social intelligence of Mathayomsuksa Four students was at a moderate level; (2) after participating in the guidance activity, the students in the experimental group had a statistically significant higher score than before the experiment at a level of .05; and (3) after participating in the guidance activities, the experimental group students had statistically significantly higher scores than the control group at a level of .05.

Keyword : Social Intelligence enhancement, High school students, Guidance activities

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถเป็นอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งคอยผลักดันเพื่อให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความรู้คอยช่วยเหลือด้วยเมตตากรุณา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร. มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ และรองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร ที่ให้ความรู้ให้คำแนะนำ และให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงกรุณาเป็นประธานและกรรมการในการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลงานวิจัยเป็นอย่างดีและชอบใจนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบวัด รวมถึงเป็นกลุ่มตัวอย่างจนการทำปริญญาานิพนธ์สำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ มารดา นางจิรญา สมจันทร์ น้องสาวนางสาวพิมพ์ชนก สมจันทร์ และทุกคนในครอบครัว ตลอดจนนางสาวอภิญญา ลือกระจ่างธรรม เพื่อนที่เป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุน ห่วงใย ให้ความช่วยเหลือและดูแลตลอดระยะเวลาในการทำปริญญาานิพนธ์

ขอขอบคุณ นายมารุต ศักดิ์แสงวิจิตร นางสาวเอื้ออารีย์ เหมะ นายเสกข์ วงศ์พิพันธ์ และพี่เพื่อน น้องสาขาจิตวิทยาการแนะแนวทุกคน ที่คอยให้กำลังใจ ห่วงใย และให้การช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และการทำงานปริญญาานิพนธ์

ขอขอบคุณ หัวหน้างานแนะแนวและเพื่อนร่วมงานทั้งครูหทัย หงส์ตริกาล ครูจุฑาทิพย์ เชื้อกุลชาติ และครูพรภัทร สินดี ที่ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนตลอดการทำงานปริญญาานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้เขียนเอกสารและตำราทุกฉบับ ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ประกอบการศึกษา ตลอดจนการนำมาใช้อ้างอิงในงานวิจัยฉบับนี้คุณค่าและคุณประโยชน์จากงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยขอขอบแก่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ตลอดจน ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ทำให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

พิชญาพร สมจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย.....	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางสังคม	8
1.1 ความหมายของความฉลาดทางสังคม	8
1.2 แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางสังคม.....	9
1.3 องค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม.....	10
1.4 ความฉลาดทางสังคมในวัยรุ่น.....	12

1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม	13
1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม	15
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว	16
2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว	16
2.2 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว	17
2.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว	17
2.4 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว	18
2.5 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว	19
2.6 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว	19
2.7 เทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมแนะแนว	20
2.8 การประเมินผลการสอนกิจกรรมแนะแนว	26
2.9 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมแนะแนว	27
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว	27
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	29
1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	29
ประชากร	29
กลุ่มตัวอย่าง	29
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
2.1 แบบวัดความฉลาดทางสังคม	30
2.2 โปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม	32
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	35
วิธีดำเนินการทดลอง	36

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	43
ความมุ่งหมายของการวิจัย	43
สมมติฐานการวิจัย	43
ขอบเขตการวิจัย	43
ตัวแปรที่ในการศึกษา	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
วิธีการดำเนินการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การจัดกระทำข้อมูล	45
สรุปผลการวิจัย	45
อภิปรายผลการวิจัย	46
ข้อเสนอแนะ	50
บรรณานุกรม	51
ภาคผนวก.....	56
ภาคผนวก ก	57
ภาคผนวก ข	59
ภาคผนวก ค	63
ภาคผนวก จ	72
ประวัติผู้เขียน.....	98

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ตัวอย่าง โปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม.....	33
ตาราง 2 แบบแผนการทดลองแบบ Pretest - Posttest Control Group Design.....	35
ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ตอบแบบวัด ความฉลาดทางสังคม (n = 302)	38
ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง โดยรวมและรายด้าน (n=302)	39
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์แปลผลความฉลาดทางสังคมของนักเรียน กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว ก่อนและหลังการทดลอง ทั้งโดยรวมและรายด้าน (n=40)	40

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย..... 6

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ มีความสุขในการดำเนินชีวิต เป็นที่รักของคนรอบข้างนั้นจำเป็นต้องมี “ความฉลาดทางสังคม” (Social Quotient : SQ) เป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญกว่า 96% ของพ่อแม่ในยุคนี้หันมาให้ความสำคัญกับการอยู่รอดในสังคมอย่างมีความสุขมากกว่าการสร้างอัจฉริยภาพทางสติปัญญาและอารมณ์ นั้นหมายถึงการมีสุขภาพจิตดี มีน้ำใจ ไม่ก้าวร้าว สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมถึงการรู้จักเอาตัวรอดโดยไม่เอาเปรียบใคร และไม่ถูกใครเอาเปรียบด้วย ทั้งหมดนี้ คือ ความฉลาดทางสังคม ซึ่งจะเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่สนับสนุนให้ประสบความสำเร็จและมีชีวิตที่มีความสุข (พงษ์ศักดิ์ น้อยพยัคฆ์, 2559)

ความฉลาดทางสังคม คือ ความสามารถของบุคคลในการเข้าสังคม การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างกลมกลืน และมีความสุข รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เข้ากับผู้อื่นได้ดี และทำให้ผู้อื่นให้ความร่วมมือ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น รวมทั้งมีทักษะในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในทุกสถานการณ์ (Daniel Goleman, 2006) Albrecht (2009) กล่าวว่า เมื่อมีความฉลาดทางสังคม จะส่งผลให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการยอมรับสิ่งที่ผู้อื่นเป็น สามารถแสดงความสนใจและสงสัยเกี่ยวกับโลกโดยทั่วไปว่าเป็นอย่างไรบ้าง และเกิดอะไรขึ้นสนใจความสนใจของคนอื่น พยายามทำความเข้าใจความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของคนอื่น มีความสำนึกผิดชอบชั่วดีต่อสังคม คิดก่อนพูด ไม่ตัดสินคนในทันทีทันใด ตัดสินพิจารณาอย่างเป็นกลาง ไม่กลัวที่จะยอมรับว่าตัวเองผิด ประเมินอย่างถี่ถ้วน และพูดคุยกับคนอื่นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อจำเป็น สามารถสนองต่อความต้องการและความปรารถนาของคนอื่นได้ จริงใจและซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่นปรับตัวได้ดีและรวดเร็วในสถานการณ์ต่างๆ ในสังคม และเปิดตัวต่อประสบการณ์ความคิดเห็นใหม่ๆ ความฉลาดทางสังคม เป็นความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น เป็นสิ่งที่มนุษย์พัฒนาขึ้นเพื่อสร้างความสำเร็จในชีวิต ผู้ที่มีความฉลาดทางสังคมจึงเป็นผู้ที่พัฒนาตนให้มีทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด อีกทั้งยังสามารถทำให้ผู้อื่นให้ความร่วมมือ และสามารถทำงานร่วมกันได้ในสังคม ความฉลาดทางสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคคล เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม นอกเหนือจากความฉลาดทางเชาว์ปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ เพราะหากบุคคล มีความรู้ความสามารถ แต่ไม่มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคล

อื่น ขาดความรับผิดชอบ ไม่สามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้ ก็จะทำให้บุคคลไร้ซึ่งความสุขเมื่อต้องอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม (คณิตพันธ์ ทองสืบสาย, 2552) บุคคลที่มีความฉลาดทางสังคมสูงจะสามารถดึงดูดให้บุคคลอื่นอยากเข้าใกล้ มีพฤติกรรมเกื้อกูลและมีจิตบริการได้รับการยอมรับและชื่นชมจากบุคคลรอบข้าง ในขณะที่บุคคลที่มีความฉลาดทางสังคมต่ำ จะรู้สึกด้อยค่า หมกมุ่นอยู่กับความเครียดของตนเอง ล้มเหลวในการมี ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และมีพฤติกรรมรุนแรงเมื่อต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม Albrecht (2009)

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของ กาญจน์กมล สุวิทยารัตน์ (2557) เรื่อง การศึกษาและพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษาภาคใต้ และงานวิจัยของ ดุษฎี เล็บขาว (2560) เรื่อง การพัฒนาเขาวงกตสังคมของนักเรียนวัยรุ่นโดยการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ ซึ่งใช้คำว่า เขาวงกตสังคม แทนคำว่า ความฉลาดทางสังคม งานวิจัยทั้งสองฉบับนี้ยืนยันได้ว่าการให้คำปรึกษามีผลต่อการพัฒนาความฉลาดทางสังคมได้ เป็นอย่างดี แต่พบว่างานวิจัยสำหรับการพัฒนาความฉลาดทางสังคมด้วยวิธีการใช้กิจกรรมแนะแนว นั้นยังมีจำนวนน้อย กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว เป็น กิจกรรมที่สนับสนุนส่งเสริม พัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง สามารถกำหนดเป้าหมาย คิดแก้ปัญหา วางแผน กำหนดเป้าหมายของตนทั้งในเรื่อง การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ พบว่า กิจกรรมแนะแนวสามารถนำมาใช้พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่น งานวิจัยของ มิเรียม ชุ้นสุวรรณ (2554) ที่ศึกษาผลการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมมีทักษะชีวิตด้านสังคมสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม มีทักษะชีวิตด้านสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โรงเรียนเตรียมอุดมมีเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนในด้านคุณภาพของผู้เรียนว่า ผู้เรียนควรได้รับ การพัฒนาด้านวิชาการควบคู่กับการมีทักษะชีวิตที่ดี มีการปรับตัวไปตามวัฒนธรรมของการอยู่ร่วมกัน (โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา, 2563) ซึ่งนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) รับนักเรียนจากทั่วประเทศ ดังนั้นการเข้ามาศึกษาในสถานศึกษาเดียวกันแต่มาจากทั่วประเทศไทย ทำให้นักเรียนต้องปรับตัวเป็นอย่างมาก จากการสำรวจจากการเก็บข้อมูลของงานแนะแนวพบว่า มีนักเรียนมากกว่าร้อยละ 30 ที่ต้อง

มาจากต่างจังหวัดและพักอาศัยคนเดียว พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2561) อธิบายทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของ Erik H. Erikson ว่านักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยนี้เป็นการแสวงหาอัตลักษณ์ของแต่ละคน ซึ่งเอกลักษณ์ที่สำคัญของวัยนี้คือการเสริมสร้างความรับผิดชอบ ความรู้สึกไว้วางใจและมั่นใจในตนเอง ซึ่งรากฐานของความรับผิดชอบ และเสริมสร้างความรู้สึกดังกล่าวนี้มาจากการอบรมของบิดามารดา หากวัยนี้ไม่ได้รับการตอบสนองที่ดีอาจจะส่งผลให้นักเรียนมีการพัฒนาทางสังคมที่ไม่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ มากมาย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ด้วยการใช้กิจกรรมแนะแนวที่พัฒนาตามแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครอบคลุมองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมตามแนวคิดของ Albrecht (2009) เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมให้นักเรียนจนสามารถปรับตัวได้และดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

คำถามการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความฉลาดทางสังคมมากน้อยเพียงใด
2. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวมีความฉลาดทางสังคมสูงขึ้นมากน้อยเพียงใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกิจกรรมแนะแนว มีความมุ่งหมายการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว
3. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากศึกษาการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะเกิดประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ประโยชน์เชิงวิชาการ

ได้องค์ความรู้ด้านการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมโดยกิจกรรมแนะแนวให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นนักเรียนวัยรุ่น

2. ประโยชน์เชิงปฏิบัติการ

2.1 ครู อาจารย์ ครูแนะแนว ได้แนวทางในการช่วยให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมโรงเรียนได้อย่างมีความสุข

2.2 นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 มีภูมิคุ้มกันด้านความฉลาดทางสังคมที่ ประกอบด้วย การรับรู้สถานการณ์ ความเห็นอกเห็นใจ การแสดงออก ความจริงใจ และความชัดเจน สามารถหาแนวทางในการรู้ทันสถานการณ์ มีการวางแผน รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสร้างสัมพันธภาพได้ดีมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,500 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความฉลาดทางสังคมเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 302 คน ที่ได้มาจากการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) แล้วสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมโดยกิจกรรมแนะแนว เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ที่มีคะแนนความฉลาดทางสังคมเฉลี่ยต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุมจำนวน 1 กลุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความฉลาดทางสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความฉลาดทางสังคม** หมายถึง ความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น รับรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงความต้องการของผู้อื่น มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลในสังคม สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีองค์ประกอบทั้งหมด 5 ด้าน คือ

1.1 **การรับรู้สถานการณ์ (situation awareness)** คือ ความสามารถของนักเรียนในการรับรู้สถานการณ์และตีความพฤติกรรมของคนในแต่ละสถานการณ์ รู้เท่าทันความคิด อารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้อื่นที่มีปฏิสัมพันธ์ได้ในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญ รับรู้ปฏิกริยาของบุคคลรอบข้าง และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

1.2 **การแสดงออก (presence)** คือ ความสามารถในการแสดงออกทางภาษาพูด ภาษาท่าทาง และแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานที่ ในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ และสามารถรับมือ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ที่เป็นปัญหาได้

1.3 **ความจริงใจ (authenticity)** คือ ความสามารถของนักเรียนที่เปิดใจยอมรับความคิด ความรู้สึกและการแสดงออกของผู้อื่น รับผิดชอบในคำพูดและการกระทำของตนเอง แสดงความคิดเห็น และอธิบายความรู้สึกของตนเองอย่างตรงไปตรงมา แสดงพฤติกรรมในทิศทางเดียวกันกับความคิดความรู้สึกของตนเองได้

1.4 **ความชัดเจน (clarity)** คือ ความสามารถของนักเรียนในการอธิบายหรือแสดงความคิดเห็นของตนเองด้วยข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้อง และแม่นยำ รวมทั้งกำหนดเป้าหมายในการทำงานและแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากผู้อื่น

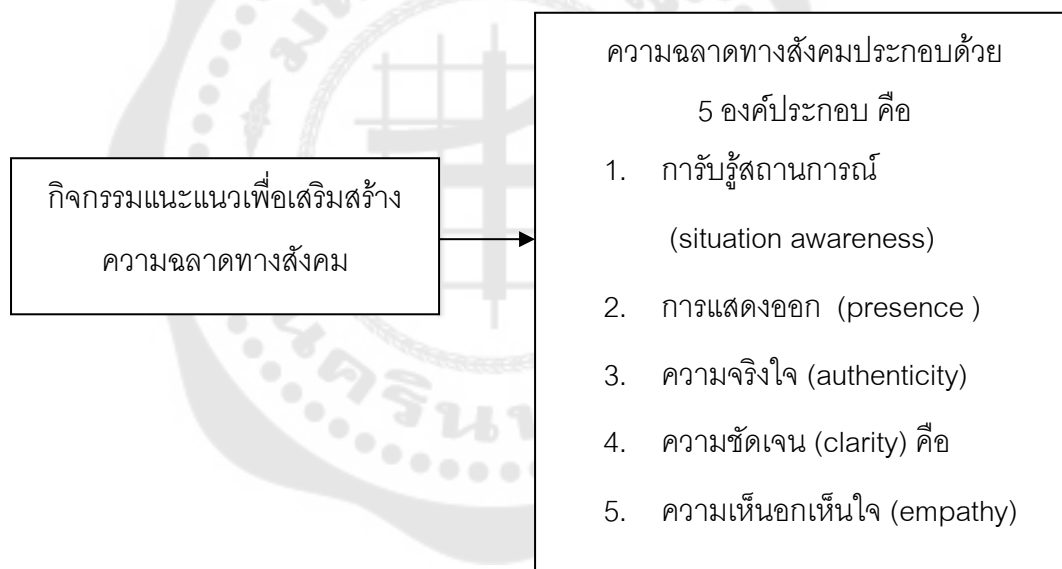
1.5 **ความเห็นอกเห็นใจ (empathy)** คือ ความสามารถของนักเรียนในการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สามารถมองในมุมมองของผู้อื่นได้ สามารถปรับความคิดให้มีความหลากหลายได้ สามารถรับรู้จุดจำอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นผ่านการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น สามารถแสดงออกถึงความเอาใจใส่ ตอบสนองต่ออารมณ์ของผู้อื่นได้อย่างสอดคล้องกับความรู้สึกภายในใจตน

2. **กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม** คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้รู้จักและเข้าใจตนเอง มีความเข้าใจสังคม สามารถปรับตนเองให้อยู่ในสถานการณ์ต่างๆของสังคมได้ สามารถรับรู้สถานการณ์ กล้าแสดงออก มีความจริงใจ มีความชัดเจนในการอธิบายหรือแสดงความคิดเห็นของตนเอง รับรู้และเข้าใจ

ความรู้สึกของคนอื่น โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวที่ประกอบด้วยการบรรยาย สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม การใช้สถานการณ์จากเหตุการณ์เกิดขึ้น เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่นให้นักเรียนเรียนรู้ การแสดงความคิดเห็น เทคนิคหมวก 6 ใบ เทคนิค sharing เทคนิคการแก้ไขปัญหา และเทคนิคการวิเคราะห์การติดต่อสัมพันธ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ความฉลาดทางสังคม ผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดของ Albrecht (2009) ที่พบว่าความฉลาดทางสังคมมีองค์ประกอบ 5 ด้านคือ การรับรู้สถานการณ์ (situation awareness) การแสดงออก ความจริงใจ (authenticity) ความชัดเจน (clarity) ความเห็นอกเห็นใจ (empathy) โดยใช้กิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียน ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความฉลาดทางสังคมสูงขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวมีความฉลาดทางสังคมสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสรุปสาระสำคัญจากเอกสารต่างๆ และได้นำเสนอเป็นหัวข้อไว้ ดังนี้

1. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางสังคม
 - 1.1 ความหมายของความฉลาดทางสังคม
 - 1.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับความฉลาดทางสังคม
 - 1.3 องค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม
 - 1.4 ความฉลาดสังคมในวัยรุ่น
 - 1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางสังคม
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว
 - 2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.2 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.4 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.5 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.6 เทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.7 การประเมินผลการสอนกิจกรรมแนะแนว
 - 2.8 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

1. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางสังคม

1.1 ความหมายของความฉลาดทางสังคม

R. L. Thorndike, & Stein, S. (1937) กล่าวว่า ความฉลาดทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจคนอื่น เข้าใจในสิ่งที่ผู้อื่นแสดงออก และมีปฏิกิริยาหรือพฤติกรรมที่รู้ว่าจะมีท่าทีต่อคนอื่นอย่างไร ด้วยกระบวนการที่ผ่านความคิดอย่างรอบคอบ เหมาะสมกับคนอื่น สถานการณ์ และเวลา โดยปราศจากการเลียนแบบผู้อื่น

Hunt (1928) กล่าวว่า ความฉลาดทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการสร้างความรู้สึกที่ดีกับผู้อื่น ศักยภาพที่จะได้รับระหว่างคนอื่น โดยชี้ให้เห็นว่า การทดสอบถูกออกแบบมาเพื่อวัดความสามารถในการตกลงกับผู้อื่นขณะเดียวกัน

Chapin (1939) กล่าวว่า ความฉลาดทางสังคม หมายถึง การมีส่วนร่วมทางสังคม การจัดการของกลุ่มสถาบันชุมชน ซึ่งก็คือการให้ความหมายของความไม่สมบูรณ์ของความฉลาดในสังคม และศักยภาพความสามารถที่จะนิยามการให้แก่สถานการณ์ทางสังคมในเงื่อนไขพฤติกรรม เป็นภาพตัวแทนคนอื่นมากกว่าเงื่อนไขของความเป็นปัจเจกบุคคล

Marlowe (1986) กล่าวว่า ความฉลาดทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความคิด ความรู้สึก ของบุคคลอื่นร่วมกับตัวเอง และแสดงออกถึงสิ่งที่ตัวเองเข้าใจได้อย่างเหมาะสม

Kihlstrom and Cantor (2000) ได้นิยามความหมายของความฉลาดทางสังคม คือ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับสังคมโดยทั่วไป

Wong, Day, Meara, and Maxwell (1995, p. 117) ได้นิยามความหมายของความฉลาดทางสังคมว่าหมายถึง ความสามารถของสิ่งที่ผู้อื่นปรารถนาและต้องการได้ มีความจริงใจและซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น สนใจสิ่งรอบตัว มีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น ปรับตัวได้ดีและในสถานการณ์ต่างๆในสังคม และเปิดตัวต่อประสบการณ์ความคิดคุณค่าใหม่

Daniel Goleman (2006) กล่าวว่า ความฉลาดทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และในขณะเดียวกันก็สามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นในให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

Albrecht (2009) กล่าวว่า ความฉลาดทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการสร้างความรู้สึกที่ดีให้กับผู้อื่น และทำให้ความร่วมมือกับเรา

Carter (2009) ได้สรุป ความฉลาดทางสังคม ว่าหมายถึง ความสามารถในการยอมรับสิ่งที่ผู้อื่นเป็น สามารถแสดงความสนใจและสงสัยเกี่ยวกับโลกโดยทั่วไปว่าเป็นอย่างไร

บ้าง และเกิดอะไรขึ้นสนใจความสนใจของคนอื่น พยายามทำความเข้าใจความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของคนอื่น มีความคิดสำนึกผิดชอบชั่วดีต่อสังคม คิดก่อนพูด ไม่ตัดสินคนในทันทีทันใด ตัดสินพิจารณาอย่างเป็นกลางไม่กลัวที่จะยอมรับว่าตัวเองผิด ประเมินอย่างถี่ถ้วน และพูดคุยกับคนอื่นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อจำเป็นและรอบคอบ สามารถสนองต่อความต้องการและความปรารถนาของคนอื่นได้ จริงใจและซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็สามารถปรับตัวได้ดี และรวดเร็ว และเปิดตัวต่อประสบการณ์ความคิดคุณค่าใหม่

สรุปได้ว่า ความฉลาดทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น รับรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงความต้องการของผู้อื่น มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลในสังคม สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางสังคม

Weis and Sub (2005) มีแนวคิดที่ว่า ปัจจุบันการศึกษาความฉลาดทางสังคมเป็นเพียงแค่ความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างความเข้าใจสังคม การรับรู้ทางสังคมกับ ความทรงจำ และความคิดสร้างสรรค์ทางสังคม จึงได้ใช้หลักการวิเคราะห์ด้วย เนื้อหา การสืบค้นหาความนิยม บริบทแวดล้อม และเป้าหมาย เพื่อแยกแยะความหมายของความฉลาดทางสังคม

Sechrest and Jackson (1961) มีแนวคิดที่ว่า ความฉลาดทางสังคมจะมุ่งเน้นผลทางสังคม เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งความพึงพอใจทั่วไปหรือความฉลาดทางวิชาการ ซึ่งความฉลาดทางสังคม จะมีความคล้ายคลึงกับความซับซ้อนของการตัดสินจากแรงกระตุ้นที่มาจากครอบครัว

Albrecht (2009) กล่าวถึงแนวคิดขอความฉลาดทางสังคมว่า สมัยก่อนเกิดการเรียนรู้ว่ามนุษย์ที่ฉลาดที่สุดนั้น วัดได้จากสติปัญญาหรือต้องมีเชาว์ปัญญาที่สูง ต่อมาเกิดทฤษฎีของกลุ่มหนึ่งขึ้นมา โดยกลุ่มความคิดนี้เชื่อว่าเชาว์ปัญญาของมนุษย์แต่ละด้านแต่ละอย่างแตกต่างกันและมีองค์ประกอบที่หลากหลาย ซึ่งแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็น ความสามารถในการคำนวณ การใช้ภาษา การคิดหาเหตุผล ใครมีความสามารถด้านใดสูง กว่าก็จะถือว่ามีความถนัดในด้านนั้นๆ และมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากกว่า ซึ่งก็มีทฤษฎีของ E. L. Thorndike (1937) ที่เชื่อว่าสติปัญญาเกิดจากความสามารถที่หลากหลายมารวมกันได้แก่

1. ความฉลาดทางนามธรรม (abstract intelligence) หมายถึง ความสามารถในการคิดเชิงนามธรรม สัญลักษณ์วิเคราะห์และศึกษาหาความรู้ของเรื่องราวต่างๆ

2. ความฉลาดทางด้านเครื่องจักรกล (mechanical intelligence) คือ ความสามารถในการด้านเครื่องจักรกลและการใช้มืออย่างคล่องแคล่ว

3. ความฉลาดทางสังคม (social intelligence) คือความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสังคม ไม่ว่าจะในด้านอารมณ์หรือจิตใจ ทำให้ตนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตสำหรับมนุษย์

Daniel Goleman and Boyatzis (2008) กล่าวถึง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางสังคมซึ่งเป็นการพิสูจน์แนววิทยาศาสตร์ ถึงพฤติกรรมที่มีผลกระทบระหว่างบุคคล โดยเฉพาะพฤติกรรมของผู้ที่อยู่ในหน่วยงาน จากหัวหน้าสู่ลูกน้องพบว่า ผู้นำที่ดี คือคนที่สามารถเรียนรู้พฤติกรรมชนิดต่างๆ อย่างประสิทธิภาพ จึงไม่ใช่เพียงการสร้างสถานการณ์เหมาะสม เพื่อให้มีทักษะทางสังคมที่ดีเท่านั้น แต่สนใจและสามารถที่จะสร้างความรู้สึกเชิงบวกแก่ลูกน้องหรือเพื่อนร่วมงาน จึงนิยามความฉลาดทางสังคมว่าเป็นความสามารถในการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลที่สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ความฉลาดทางสังคมเป็นกลไกที่ถูกสร้างขึ้น นอกจากความฉลาดทางสติปัญญาและอารมณ์แล้ว มนุษย์จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม เพื่อให้งานสำเร็จไปได้ อีกทั้งมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงทำให้การเรียนรู้ที่จะปรับพฤติกรรมของตนให้อยู่กับผู้อื่นได้จะทำให้บรรลุผลสำเร็จในการอยู่ในสังคม

1.3 องค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม

Albrecht (2009) ได้แบ่งองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมออกเป็น 5 องค์ประกอบ คือ S P A C E ซึ่งเป็นคำที่ผสมขึ้นมาจากตัวอักษรตัวแรกขององค์ประกอบทั้ง 5 ได้แก่

1. Situation awareness (การรู้สถานการณ์) คือ ความสามารถในการอ่านสถานการณ์และตีความพฤติกรรมของคนในแต่ละสถานการณ์

2. Presence (การแสดงออก) คือ การแสดงออกทั้งวจนภาษา (verbal language) การพูด และอวจนภาษา (nonverbal language) ภาษาท่าทางของบุคคล และจะเป็นตัวกำหนดภาพจำของบุคคลในใจคนอื่น

3. Authenticity (ความจริงใจ) คือ ความสามารถในการอธิบายความผิดและแสดงความคิดเห็น

4. Clarity (ความชัดเจน) คือความสามารถในการอธิบายในความรู้สึกความต้องการของตนออกมาอย่างไม่ปิดบังและแสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีข้อโต้แย้ง

5. Empathy (ความเห็นอกเห็นใจ) คือความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เกิดความเห็นอกเห็นใจกับผู้อื่น

จากสถานการณ์ในสังคมปัจจุบันที่มีความสมานฉันท์ ความเข้าใจ และความเห็นใจร่วมกันในทุกระดับเป็นสิ่งจำเป็น และถ้าแต่ละคนสามารถพัฒนาความฉลาดทางสังคมให้ดีขึ้นไปได้ ก็จะไปสู่สันติสุขมากขึ้น Albrecht (2009) กล่าวว่ามนุษย์ควรพัฒนาความฉลาดทางสังคมตั้งแต่วัยเด็กและพัฒนาต่อเนื่องจนถึงวัยผู้ใหญ่ จะทำให้ลดความขัดแย้งในการปฏิสัมพันธ์ และยังทำให้เกิดความร่วมมือให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่มีร่วมกันได้

O'Sullivan Maureen, J. P. Guilford, and R. de Mille (1965) กล่าวว่า องค์ประกอบหนึ่งในความฉลาดทางสังคม คือ ความสามารถในการเข้าใจการแสดงออกและสีหน้าท่าทางของผู้อื่นเมื่อแสดงออกอย่างชัดเจนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Clark, Flavell, and Markman (1983) ให้แนวคิดของความฉลาดทางสังคม (social intelligence) ว่าประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. การยอมรับนับถือในทัศนคติ แม้ว่าความรู้สึกในสถานการณ์ดังกล่าวจะไม่ได้เป็นไปตามผู้อื่น

2. การยอมรับในความต้องการ หรือทัศนคติของคนอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าหมายเดียวกัน

3. การยอมรับในความเป็นจริง

4. การแทนที่สภาพการยอมรับด้วยความเป็นจริง มีความขัดแย้งกับภาพที่เป็นตัวแทนในแง่ความคิดเห็น

5. การใช้รูปแบบการรับรู้เพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

Daniel Goleman (2006) กล่าวว่า ความฉลาดทางสังคมมีองค์ประกอบดังนี้

1. การตระหนักรู้ทางสังคม (social awareness) คือ ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ความรู้สึกเกี่ยวกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งจะรวมถึงความเข้าใจในสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะที่อยู่กับบุคคลอื่น สามารถจำแนกรายละเอียดได้ ดังนี้

1.1 การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (primal empathy) คือความสามารถในการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นที่เกิดขึ้นตามสัญชาตญาณโดยที่ไม่รู้ตัวเป็นไปตามอัตโนมัติ

1.2 การให้ความสนใจผู้อื่น (attunement) คือ การตั้งใจและสนใจฟังบุคคลอื่นอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อกัน

1.3 การเข้าใจผู้อื่นอย่างถูกต้อง (empathic accuracy) เป็นการอ่านหรือทำความเข้าใจทั้งท่าทางการแสดงออก ความคิด อารมณ์ รวมไปถึงความต้องการของผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วยได้

1.4 การรับรู้ทางสังคม (social cognition) คือ ความสามารถในการรับรู้เกี่ยวกับสังคมที่อยู่รอบตัว จนนำไปสู่การปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างถูกต้องและมีความสุข

2. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social facility) คือ การแสดงออกระหว่างบุคคลทางสังคม ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

2.1 ความสามารถในการเข้าร่วมกับบุคคล (synchrony) คือ ความสามารถในการรับรู้ท่าทางของคู่สนทนาได้และสามารถเข้าใจในท่าทางที่อีกฝ่ายแสดงออกมาได้

2.2 ความสามารถในการแสดงตนเอง (self-presentation) คือ การแสดงออกของแต่ละบุคคล รู้จักแสดงอารมณ์ให้มีความเหมาะสมกับเวลาและสถานที่ ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่กำลังเผชิญหน้าอยู่

2.3 ความสามารถในการชี้นำพฤติกรรมของบุคคล (influence) คือ การกระตุ้นให้บุคคลที่อยู่แวดล้อมเป็นไปในทิศทางตามความต้องการของเรา

2.4 ความสามารถในการคำนึงถึงผู้อื่น (concern) คือ การรู้จักที่จะช่วยเหลือบุคคลอื่นเมื่อบุคคลนั้นกำลังเผชิญปัญหาต่างๆของ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม (Albrecht, 2009) เนื่องจาก Albrecht ให้ความสำคัญว่า มนุษย์เริ่มพัฒนาความฉลาดทางสังคมตั้งแต่วัยเด็กส่งผลให้องค์ประกอบดังกล่าวนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

1.4 ความฉลาดทางสังคมในวัยรุ่น

ความฉลาดทางสังคม (Social Intelligence) เป็นความฉลาดที่นอกเหนือจากความฉลาดทางสติปัญญา และอารมณ์ ซึ่งหากได้รับการส่งเสริม จะทำให้วัยรุ่นสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีทักษะในการสื่อสาร และสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อคนรอบข้าง ดังที่ Maltese, Alesi, and Alù (2012) กล่าวว่า หากวัยรุ่นมีความฉลาดทางสังคมสูงจะมีภาพลักษณ์เชิงบวก คือ มีการเห็นค่าในตนเอง ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรม และอารมณ์ซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งของความฉลาดทางสังคมและ Bjorkqvist, Osterman, and Kaukiainen (2000) กล่าวว่า ความ

ฉลาดทางสังคมเป็นสิ่งที่จะช่วยลดพฤติกรรมก้าวร้าวและ ทำให้ความขัดแย้งในสังคมลดลง ทั้งนี้ Albract(2009; อ้างถึงใน กาญจน์กมล สุวิทย์รัตน์, 2557) กล่าวว่า บุคคลที่มีความฉลาดทางสังคมสูงจะทำให้ผู้อื่นอยากเข้าใกล้ ผู้อื่นจะรู้สึกถึงความสามารถ ได้รับความรักความเคารพ ความชื่นชม ในขณะที่บุคคลที่มีความฉลาดทางสังคมต่ำ จะเป็นผู้ที่ขาดการตระหนักรู้ในตนเอง หมกมุ่นอยู่กับด้านลบของตนเอง ทำให้ผู้อื่นรู้สึกด้อยค่า รู้สึกถูกดูถูก ล้มเหลวในการแสดงพฤติกรรมกับผู้อื่น (

1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม

1.5.1 ทฤษฎีพัฒนาการด้านจิตสังคมของอีริกสัน (Erikson's psychosocial stage)

ทฤษฎีจิตสังคมของอีริกสันเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและแนวด้านสังคม สำหรับพัฒนาผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในเรื่องการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ และระเบียบกฎเกณฑ์ในสังคม อีริกสัน(อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2553) กล่าวถึงพัฒนาการแต่ละช่วงวัยตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ที่การปรับตัวของแต่ละช่วงวัยได้รับอิทธิพลมาจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดพัฒนาการว่าจะสามารถพัฒนาได้อย่างปกติหรือไม่ อยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นๆกับสังคม และอาจจะมีผลกระทบเหมือนกับอิทธิพลของความขัดแย้งระหว่างภายในจิตใจ ความรู้สึกต่อสังคมและ ความรู้สึกที่ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมจะทำให้มนุษย์ปรับตัวได้และเกิดความมั่นใจในการดำเนินชีวิต

ตามทฤษฎีของอีริกสัน (อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2553) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระยะของวัยที่เรียกว่า “ความเป็นเอกลักษณ์กับความสับสนในบทบาท (Identity vs. role confusion)” ซึ่งเริ่มตั้งแต่ 12-17 ปี เด็กในวัยนี้ย่างเข้าสู่วัยรุ่นและเริ่มพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเองว่าตนคือใคร ถ้าเขาค้นหาตนเองได้เขาจะแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสมแต่ถ้าตรงกันข้าม เขาค้นหา เอกลักษณ์ของตนเองไม่พบเขาจะแสดงบทบาทที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับตนเองเพราะเกิดความสับสน อีริกสันเชื่อว่าบุคคลที่อยู่ขั้นนี้เป็นช่วงที่ความขัดแย้งมีอิทธิพลยิ่งกว่าช่วงวัยอื่น เพราะเป็นช่วงที่อยู่ระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ ถ้าหากไม่สามารถแก้ไขอิทธิพลดังกล่าวให้ลุล่วงด้วยดี เด็กวัยรุ่นก็จะกลายเป็นเด็กวัยรุ่นที่ความสับสนและกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพสับสนไม่มั่นคง

อีริกสัน (อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2553)อธิบายว่า ระยะนี้เด็กกำลัง "ละทิ้งภาพของตนเองอย่างเป็นเด็ก"เพื่อเข้าถึง "ภาพของตนเองอย่างเป็นผู้ใหญ่" ทำให้เกิดความขัดแย้งด้านสัมพันธ์ภาพกับผู้ใหญ่ หรือแม้แต่เพื่อนร่วมวัยกับเพื่อนต่างเพศ กับสังคม และเกิดความ

สับสนทางอย่างรุนแรงในจิตใจ ตัวอย่างเช่น ควรจะเชื่อฟังพ่อแม่หรือเชื่อเพื่อน ดี ควรเลียนแบบเพื่อนหรือบุคคลที่ตนชื่นชอบ (เช่น ศิลปิน) หรือควรคงความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองและควรเป็นอิสระเสรีเต็มที่ หรือควรอยู่ในกรอบประเพณีระเบียบอย่างเข้มงวด อย่างไหนดีกว่า ควรเลือกอาชีพตามความต้องการของตนหรือเลือกตามเพื่อน หรือความต้องการของผู้ปกครอง อย่างไหนดีที่สุด

อีริคสัน (อ้างถึงใน ศรีเวื่อน แก้วกังวาล, 2553) กล่าวว่า สภาพทางจิตใจที่สำคัญประการหนึ่งของเด็กวัยรุ่น ได้แก่ การแสวงหาอัตลักษณ์แห่งตนเองเพื่อรู้จักตนเองในแง่มุมต่างๆ เช่น ความชอบ ความสนใจ ความปรารถนาในชีวิต ปรัชญาในชีวิต อาชีพที่ตนประสงค์ เพื่อนต่างเพศที่ตนปรารถนาจะคบหรือที่จะเลือกเป็นเลือกคู่ชีวิตความถนัดเฉพาะตน ในขณะที่เดียวกันเด็กวัยรุ่นได้ต้องผสมผสานลักษณะเฉพาะตนในแง่มุมต่างๆ ให้เข้ากันได้กับความเป็นจริงของครอบครัววัฒนธรรม ค่านิยมของสังคม ของกลุ่มเพื่อนร่วมวัย การผสมผสานดังกล่าวนี้มีใช้เรื่องทำได้ง่ายๆ และซับซ้อน วัยรุ่นผู้ไม่รู้จักสมรรถภาพและคุณลักษณะของตนดีพอสมควร ไม่สามารถประสาน อัตลักษณ์ของตนกับโครงสร้างของสังคม จึงมักจะกลายเป็นวัยรุ่นที่หลงตนลืมนตน และมีอันสับสน ซึ่งอีริคสันใช้คำว่า Identity crises และ Identity diffusion วัยรุ่นเหล่านี้เป็นวัยรุ่นที่ ว้าวุ่น ไม่เป็นตัวของตัวเอง เหนงาหงอย ซ้ำกังวล ตัดสินใจไม่ได้ รู้สึกว่าตนถูกทอดทิ้งจนอาจกลายเป็นอันธพาล ติดยาเสพติด ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง (และต่อสังคมในรายที่มีตนสับสนรุนแรง) พัฒนาการที่พึงประสงค์คือ ความสมดุลระหว่างการรู้จักอัตลักษณ์ของตนเองอย่างดีกับความสับสนเพราะยังไม่พบตนเองด้วยดีทุกแง่มุม เพราะช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงเปลี่ยนทั้งกายและจิตใจเพื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงมีบางแง่มุมที่เด็กยังรู้จักตนเองไม่ดีพอ ถ้าเด็กวัยรุ่นคนใดคิดว่ารักตนเองดีหมดทุกด้านทุกแง่มุม แสดงว่าเด็กวัยรุ่นผู้นั้น "หลงตัวเองหรือยกตัวเอง" แต่ถ้าเด็กวัยรุ่นมองไม่เห็นภาพของตนเอง (Self) เขาเลยเด็กวัยรุ่นผู้นั้นก็มีบุคลิกภาพหรืออัตลักษณ์อันสับสน การพัฒนาตนที่สมบูรณ์ของเด็กวัยรุ่นเมื่อสิ้นสุดวัยได้แก่ การเห็นโครงร่างหรือตัวตนของเขาเองตามความเป็นจริง เช่น เข้าใจจุดด้อย จุดเด่นของตน ปรัชญาชีวิตของตน ความต้องการในชีวิตของตน และสามารถทำใจยอมรับตนเองอย่างที่มีที่เป็นจริงๆ

อีริคสัน (อ้างถึงใน ศรีเวื่อน แก้วกังวาล, 2553) ยังได้อธิบายว่าผู้ที่มีความสมดุลระหว่างการพัฒนาตนกับการไม่เข้าใจตนเอง จะพัฒนาความรู้สึกจงรักภักดีต่ออุดมคติ ปรัชญาชีวิต กลุ่มบุคคล ชุมชน ศาสนา วัฒนธรรม ในขณะที่เดียวกันความรู้สึกจงรักภักดีนี้ก็ส่งผลให้เด็กคลายความสับสนในตนเอง จะช่วยให้เด็กผ่านพ้นวิกฤตในชีวิตไปได้ด้วยดี

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม

กาญจน์กมล สุวิทยารัตน์ (2557) ศึกษาและพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า 1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ พบว่าโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของความฉลาดทางสังคมประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้ทางสังคม มีตัวชี้วัดคือการรับรู้ผู้อื่น การเข้าใจผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การรู้คิดทางสังคม มีตัวชี้วัดคือ การรู้คิดในพฤติกรรม การมีข้อเสนอแนะทางสังคม การตัดสินใจทางสังคม และการมีทักษะทางสังคม มีตัวชี้วัดคือ การแสดงออกทางอารมณ์ การแสดงออกทางสังคม การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม องค์ประกอบทั้งหมดนี้มีค่าความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูงอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถวางองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมได้ 2. ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้จำนวน 900 คนอยู่ในระดับปานกลาง 3. ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษากลุ่มทดลอง ที่เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมโดยรวม และรายองค์ประกอบก่อนการทดลองหลังการทดลองและเมื่อสิ้นสุดการติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากลุ่มฝึกอบรมมีผลทำให้ความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

คณิตพันธ์ ทองสีบสาย (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางสังคมสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต จำนวน 1,307 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผลการพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางสังคม ได้แบบวัดความฉลาดทางสังคม จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 59 ข้อ และ แบบวัดชนิดสถานการณ์ จำนวน 43 ข้อ ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดความฉลาดทางสังคมสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต พบว่า แบบวัดความฉลาดทางสังคมแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความสามารถในการจำแนก 0.68 – 8.66 มีค่าความเที่ยงรวมทั้งสองฉบับ เท่ากับ 0.90 และ แบบวัดความฉลาดมีความตรงเชิงโครงสร้างจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ผลการสร้างเกณฑ์ปกติในการแปลความหมายคะแนนโดยการแปลงเป็นคะแนนมาตรฐานที่ พบว่า แบบวัดความฉลาดทางสังคมชนิดรวมทั้งสองฉบับ มีคะแนนอยู่ในช่วง 196 – 291 คะแนน จากคะแนนรวม 306 คะแนนและมีคะแนนมาตรฐานที่อยู่ในช่วง T16 – T84

ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางสังคมและพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิตคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ

ศึกษาระดับความฉลาดทางสังคม เปรียบเทียบพฤติกรรมเมื่อต่อสังคมตามปัจจัยส่วนบุคคล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางสังคมกับพฤติกรรมเมื่อต่อสังคม ของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 616 คน ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวก กับพฤติกรรมเมื่อต่อสังคมของนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

Susanne (2007) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางสังคมภายใต้แนวคิดของ Thorndike โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย การเข้าใจสังคม การจดจำ และความรู้ โดยตรวจสอบความตรงของสิ่งที่ต้องการวัด โดยการใช้เทคนิคหลากหลาย มีการประยุกต์ใช้สัญลักษณ์ แผนภาพ และวิดีโอมาเป็นเครื่องมือในการวัด การศึกษานี้ยังแสดงให้เห็นว่าความฉลาดทางสังคมเป็นสิ่งที่แยกออกจากความฉลาดทางการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผลการวัดความรู้ความเข้าใจทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางการเรียนรู้น้อยกว่าการวัดที่เกี่ยวกับการจดจำทางสังคม ส่วนผลที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่ามีความสอดคล้องกับโครงสร้างทางทฤษฎีกล่าวคือ ความฉลาดทางสังคม ประกอบด้วย การเข้าใจสังคม การจดจำ และความรู้

Petrides (2011) ได้ศึกษาเรื่องการตรวจสอบเบื้องต้นของการสร้างลักษณะความฉลาดทางสังคมพบว่า ลักษณะความฉลาดทางสังคมนั้น หมายถึง การรับรู้ตนเองทางสังคมซึ่งผลการทดสอบโดยใช้แบบสอบถาม TSIQue กับผู้เข้าร่วม 130 คน พบว่า ผู้เข้าร่วมที่มีลักษณะความฉลาดทางสังคมสูง จะมีการแสดงออกทางสีหน้าที่เหมาะสม และมีแนวโน้มที่จะตัดสินรูปแบบของคำขอโทษตามความเหมาะสมตามสถานการณ์

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2529) กล่าวว่า การแนะแนว คือ การช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักวิธีการที่จะเผชิญปัญหา ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเองได้อย่างถูกต้อง และปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เป็นกระบวนการของการผูกพัน เพื่อพัฒนาชีวิต เพื่อให้บุคคลหนึ่งรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้นและช่วยให้บุคคลนั้นสามารถช่วยตนเอง นำ

ตนเอง ปรับตนเองได้อย่างเหมาะสมตลอดทั้งสามารถป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศิริลักษณ์ วัฒนศิริ (2545) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนทั้งในลักษณะการให้บริการและกระบวนการช่วยเหลือ เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม สามารถปรับตนให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ สามารถเลือกและตัดสินใจได้อย่างฉลาด และสามารถแก้ปัญหาต่างๆของตนได้อย่างเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า เป็น กิจกรรมที่สนับสนุนส่งเสริมพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง สามารถกำหนดเป้าหมาย คิดแก้ปัญหา วางแผน กำหนดเป้าหมายของตนทั้งในเรื่อง การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ พบว่า กิจกรรมแนะแนวสามารถนำมาใช้พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว คือ การช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม สามารถปรับตนให้เข้ากับสังคมได้อย่างดี สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ สามารถเลือกตัดสินใจได้ และแก้ปัญหาต่างๆของตนได้อย่างเหมาะสม

2.2 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึงหลักการแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนว่าต้องเป็นกิจกรรมที่จัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียนและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมจนเกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะชีวิต โดยมีครูผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมและประสานความร่วมมือกับครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว มีดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเองรักและการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งเรียนรู้ ทั้งด้าน การศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพ ได้ เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง

3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข

4. เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจต คติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

5. เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรมและ จริยธรรมแก่ผู้เรียน

6. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และ ประเทศ

ขณะนี้ ชาติอุทอง (2551) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมแนะแนว มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนค้นพบความสนใจ ความสามารถ ความถนัดและของตนเอง

2. เพื่อให้นักเรียนได้รับข้อมูลด้านการศึกษา และอาชีพเพื่อ ไปวางแผน การศึกษาต่อและเลือกอาชีพที่เหมาะสม สอดคล้องกับตนเอง

3. เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข

4. เพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐานให้แก่ นักเรียน

5. เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ และมี เจตคติ ที่ดีต่อสัมมาชีพทุกประเภท

ดังนั้นสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของกิจกรรมแนะแนวเป็นกระบวนการที่ส่งเสริม ให้นักเรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพและเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง เข้าใจตนเองและผู้อื่นอีก ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม สามารถวางแผน แก้ไขปัญหาได้

2.4 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวมีแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน

2. วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3. กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

4. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา เป็นระดับและชั้นปี

5. ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม เวลาจัดกิจกรรม หลักฐานการทำกิจกรรม และการประเมินผล

6. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลา เนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล

7. จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผลการจัดกิจกรรม

8. ประเมิน และสรุปรายงาน

2.5 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่าในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงควรจัดให้ครอบคลุมขอบข่าย ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษามุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเทคนิค วิธีการและทักษะการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

2. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้โลกของอาชีพที่หลากหลาย มีเจตคติที่ดีและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในอาชีพ มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ ตลอดจนมีการพัฒนางานอาชีพตามความถนัดและสนใจ

3. การจัดกิจกรรมด้านชีวิตส่วนตัวและสังคม มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำเนินชีวิตและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.6 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2545) กล่าวถึงลักษณะงานแนะแนวว่ามี 3 ลักษณะใหญ่ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการทางจิตวิทยาให้แก่ผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง มีแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง รวมทั้งครูได้รู้จักผู้เรียนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติหรือกลุ่มพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ทักษะการปรับตัว การรู้จักรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีทักษะการตัดสินใจ การวางแผนชีวิต อาจจัดกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งต้องจัดอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่ต้องฝึกพัฒนาคุณลักษณะหรือทักษะที่สำคัญและจำเป็น หรือจัดนอกห้องเรียน โดยให้มีบรรยากาศที่เป็นกันเอง มีครูเป็นที่ปรึกษาและผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

2. การจัดบริการ เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเองและรู้จักตนเองในทุก ๆ ด้าน ให้ข้อมูลสนเทศที่จำเป็น และทันสมัย ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพให้สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ พร้อมทั้งช่วยเหลือ แก้ไข ปรับพฤติกรรมและฝึกประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการศึกษาและชีวิตต่อไป

3. การบูรณาการแนะแนวในการเรียนการสอน เป็นการนำเทคนิควิธีการทางจิตวิทยาและการแนะแนว มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน โดยเน้นให้ครูได้รู้จักและเข้าใจผู้เรียนทั้งในด้านการรับรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ครูมีแนวทางในการช่วยเหลือและพัฒนา ให้ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในตนเอง เกิดแรงจูงใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนรู้เกิดผลสัมฤทธิ์ผลสูงสุด

2.7 เทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมแนะแนว

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเทคนิคต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเทคนิคของกิจกรรมแนะแนว และเทคนิคอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม ซึ่งมีดังต่อไปนี้

2.7.1 การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

ทิสนา แคมมณี (2560) กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น โดยการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 4-8 คน และให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนด และสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปแต่ละกลุ่ม

2.7.2 การใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)

ทิสนา แคมมณี (2560) กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้การการใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) ว่าเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการให้ผู้เรียนใช้

ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลจริงในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

2.7.3 กรณีตัวอย่าง (Case)

ทศนา แคมมณี (2560) กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case) หมายถึงกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริง และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

2.7.4 การใช้การนิรนัย (Deduction)

ทศนา แคมมณี (2560) อธิบายว่า วิธีการสอนโดยการใช้นิรนัย คือกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปในเรื่องที่เรียนก่อน แล้วจึงใช้ตัวอย่างการใช้ทฤษฎี/หลักการ/กฎ หรือข้อสรุปนั้นหลาย ๆ ตัวอย่าง หรืออาจให้ผู้เรียนฝึกนำทฤษฎี/หลักการ/กฎ หรือข้อสรุปนั้นไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในทฤษฎี/หลักการ/กฎ หรือข้อสรุปนั้น ๆ อย่างลึกซึ้งขึ้น หรือกล่าวสั้น ๆ ว่าเป็นการสอนจากหลักการไปสู่องค์ประกอบย่อย

2.7.5 การจัดการเรียนแบบเพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share)

กมลลักษณ์ บุญพันธ์ (2560) เป็นเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ โดยเป็นวิธีการจับคู่เพื่อให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาหรือ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และร่วมมือกันทำ กิจกรรมตามกระบวนการเรียนจนค้นพบข้อสรุป ข้อความรู้หรือคำตอบร่วมกัน

Think เป็นขั้นตอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดในประเด็นปัญหาต่างๆการกล่าวนำถึงสาระสำคัญของบทเรียนรวมทั้งการแนะนำให้ผู้เรียนได้คิดถึงเรื่องที่จะต้องศึกษาในขั้นตอนต่อไป

Pair เป็นขั้นตอนที่จัดให้ผู้เรียนจับคู่กันเป็นคู่ๆเพื่อให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาบทเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้สามารถศึกษาบทเรียนได้สำเร็จลุล่วงและสามารถค้นหาคำตอบของประเด็นปัญหาที่ต้องการได้

Share เป็นขั้นตอนสุดท้าย หลังจากการศึกษาบทเรียนแล้ว โดยการทำการสลายกลุ่มผู้เรียนที่จับกันเป็นคู่แล้วสรุปผลการค้นหาคำตอบร่วมกันทั้งชั้นอีกครั้งหนึ่งเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สรุปผล และอภิปรายผลการค้นพบ

2.7.6 เทคนิคการจัดการเรียนแบบหมวก 6 ใบ

ทิสนา แคมมณี (2560) ได้อธิบายการสอนแบบ Six thinking hats ว่า เทคนิคการคิดอย่างมีระบบ คิดอย่างมีโฟกัส มีการจำแนกความคิดออกเป็นด้านๆ และคิดอย่างมีคุณภาพ เพื่อช่วยจัดระเบียบการคิด ทำให้การคิดมีประสิทธิภาพมากขึ้น แนวคิดหลัก “การคิด” เป็นทักษะช่วยดึงเอาความรู้และประสบการณ์ของผู้คิดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ทักษะการคิดจึงมีความสำคัญที่สุด

Edward de Bono (เอดเวิร์ด เดอ โบโน) ได้ทำการคิดค้นเทคนิคการคิด six thinking hats ขึ้นมาเพื่อเป็นระบบที่ทำให้ผู้เรียนมีหลักในการจำแนกความคิดออกเป็น 6 ด้าน ทำให้สามารถแก้ปัญหาและตัดสินใจด้วยการคิดทีละด้านอย่างเป็นระบบ เป็นการเพิ่มศักยภาพให้ทักษะการคิด ทำให้ไม่คิดกระโดดไปกระโดดมา หรือคิดพร้อมกันทุกอย่างในเวลาเดียวกัน ซึ่งทำให้สับสนใช้เวลาานาน และสรุปไม่ได้องค์ประกอบของ Six Thinking Hats Six Thinking Hats จะประกอบด้วยหมวก 6 ใบ 6 สี คือ

1. White Hat หรือ หมวกสีขาว หมายถึง ข้อมูลเบื้องต้นของสิ่งนั้น เป็นความคิดแบบไม่ใช้อารมณ์ และมีเป้าหมายที่ชัดเจน แน่นอน ตรงไปตรงมา ไม่ต้องการความคิดเห็น สีขาวเป็นสีที่ชี้ให้เห็นถึงความเป็นกลาง จึงเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง จำนวนตัวเลข เมื่อสวมหมวกสีนี้ หมายความว่าต้องการข้อเท็จจริงเท่านั้น โดยปกติแล้วเรามักจะใช้หมวกขาวตอนเริ่มต้นของกระบวนการคิดเพื่อเป็นพื้นฐานของความคิดที่กำลังจะเกิดขึ้นแต่เราก็ใช้หมวกขาวในตอนท้ายของกระบวนการได้เหมือนกัน เพื่อทำการประเมิน

2. Red Hat หรือ หมวกสีแดง หมายถึง ความรู้สึก สัญชาตญาณ และล้างสังหรณ์ เมื่อสวมหมวกสีนี้ เราสามารถบอกความรู้สึกของตนเองว่าชอบ ไม่ชอบ ดี ไม่ดี มีการใช้อารมณ์ ความคิดเชิงอารมณ์ซึ่งส่วนใหญ่การแสดงอารมณ์จะไม่มีเหตุผลประกอบ หรือการตระหนักรู้โดยฉับพลันซึ่งก็คือ เรื่องบางเรื่องที่เคยเข้าใจในแบบหนึ่ง อยู่ๆก็เกิดเข้าใจในอีกแง่มุมหนึ่ง ซึ่งการตระหนักรู้แบบนี้จะทำให้เกิดงานสร้างสรรค์ การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ หรือวิธีคิดทางคณิตศาสตร์แบบก้าวกระโดด ความคิดความเข้าใจในสถานการณ์โดยทันที ซึ่งเป็นผลจากการใคร่ครวญอันซับซ้อนที่มีพื้นฐานจากประสบการณ์ เป็นการตัดสินใจที่ไม่อาจให้รายละเอียดหรืออธิบายได้ด้วยคำพูด เช่นเวลาที่คุณจำเพื่อนคนหนึ่งได้ คุณก็จำได้ในทันที

3. Black Hat หรือ หมวกสีดำ หมายถึง ข้อควรคำนึงถึง สิ่งที่ทำให้เราเห็นว่าเราไม่ควรทำ เป็นการคิดในเชิงระมัดระวัง หมวกสีดำ เป็นหมวกคิดที่เป็นธรรมชาติและสอดคล้องกับวิธีการคิดของตะวันตกมาก หมวกสีดำช่วยชี้ให้เราเห็นว่สิ่งใดผิด สิ่งใดไม่สอดคล้องและสิ่งใดใช้ไม่ได้ มันช่วยปกป้องเราจากการเสียเงินและพลังงาน ช่วยป้องกันไม่ให้เราทำอะไรอย่างโง่เขลาเบาปัญญา และผิดกฎหมาย หมวกสีดำ เป็นหมวกคิดที่มีเหตุมีผลเสมอ เพราะในการวิพากษ์วิจารณ์ หรือวิเคราะห์สิ่งใดจะต้องมีการคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลรองรับ ไม่มีอารมณ์มาเกี่ยวข้อง ในการประเมินสถานการณ์ในอนาคตของเรานั้น ต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของเราเอง และของผู้อื่นด้วย

4. Yellow Hat หรือ หมวกสีเหลือง หมายถึง การคาดการณ์ในทางบวก ความคิดเชิงบวก เป็นการมองโลกในแง่ดี การมองที่เป็นประโยชน์ เป็นการคิดที่ก่อให้เกิดผล หรือทำให้สิ่งต่างๆเกิดขึ้นได้ การคิดเชิงบวกเป็นการเปิดโอกาสให้พัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ความคิดเชิงลบอาจป้องกันเราจากความผิดพลาด ความเสี่ยง และอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้น การคิดเชิงบวกต้องผสมผสานความสงสัยใคร่รู้ ความสุข ความต้องการ และความกระหายที่จะทำสิ่งต่างๆให้เกิดขึ้นหรือไม่

5. Green Hat หรือ หมวกสีเขียว หมายถึง ความคิดนอกกรอบที่มีความสัมพันธ์กับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและมุมมองซึ่งปกติมักถูกกำหนดจากระบบความคิดของประสบการณ์ดั้งเดิม และความคิดนอกกรอบนั้นจะอาศัยข้อมูลจากระบบของตัวเอง โดยเมื่อสวมหมวกสีนี้ จะแสดงความคิดใหม่ๆ เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น การคิดอย่างสร้างสรรค์

6. Blue Hat หรือ หมวกสีน้ำเงิน หมายถึง การควบคุม และการบริหารกระบวนการคิด เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องของความคิดรวบยอด ข้อสรุป การยุติข้อขัดแย้ง การมองเห็นภาพและการดำเนินการที่มีขั้นตอนเป็นระบบ เมื่อมีการใช้หมวกน้ำเงิน หมายถึง ต้องการให้มีการควบคุมสิ่งต่างๆ ให้อยู่ในระบบระเบียบที่ดี และถูกต้องหมวกสีน้ำเงินมักเป็นบทบาทของหัวหน้า ทำหน้าที่ควบคุมบทบาทของสมาชิก ควบคุมการดำเนินการประชุม การอภิปราย การทำงาน ควบคุมการใช้กระบวนการคิด การสรุปผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ อย่างไรก็ตามสมาชิก ก็สามารถ สวมหมวกน้ำเงิน ควบคุมบทบาทของหัวหน้าได้เช่นกัน ตัวอย่างคำถามที่ผู้สวมหมวกน้ำเงินสามารถนำไปใช้ได้ ได้แก่ เรื่องนี้ต้องการคิดแบบไหน ขั้นตอนของเรื่องนี้คืออะไร เรื่องนี้จะสรุปอย่างไร ขอบเขตของปัญหาคืออะไร ขอให้คิดว่าเราต้องการอะไร และให้เกิดผลอย่างไร เรากำลังอยู่ในประเด็นที่กำหนดหรือไม่ เป็นต้น ผู้สวมหมวกน้ำเงินเปรียบเสมือนผู้

ควบคุมวงดนตรีที่จะทำให้ผู้เล่นดนตรีแต่ละชิ้นบรรเลงสอดประสานกันได้อย่างไพเราะ ดังนั้น การควบคุมการคิดจึงต้อง เลือกใช้วิธีการของหมวกแต่ละใบอย่างเหมาะสม

กระบวนการคิดของ Six Thinking Hats

กระบวนการคิดของ Six Thinking Hats นั้นไม่มีรูปแบบตายตัว แต่จะทำการคิด โดยการสวมหมวกที่ละใบ ซึ่งเอดเวิร์ด เดอ โบโน ไม่ได้กำหนดว่าควรสวมหมวกสีอะไร ก่อนหลังเช่น เริ่มจากหมวกสีน้ำเงิน คือ สิ่งที่เราประสบบอยู่ แล้วก็ไปค้นหาวิธีแก้ปัญหาต่างๆ ว่าจะมีทางออกอย่างไรบ้าง จากนั้นจึงมาตรวจสอบกับหมวกสีเหลืองว่า ถ้าทำอย่างนั้นจะมีประโยชน์อะไรบ้าง ตรวจสอบกับหมวกสีแดงว่าจะมีปัญหา อุปสรรคอะไรไหม แล้วนำเอาหมวกสีเขียวมาแก้ หมวกสีดำอีกที ตรวจสอบกับหมวกสีแดงว่าถูกใจทุกคนหรือไม่ ถ้าไม่ก็หาหมวกสีเขียวมาแก้ อีกครั้งหนึ่ง แล้วถึงขั้นตอนสรุป คือหมวกสีน้ำเงิน ไม่จำเป็นต้องใช้หมวกทุกสี

2.7.7 เทคนิคการสอนแบบแก้ปัญหา

ทิตนา แชมมณี (2555) ได้อธิบายถึงวิธีการสอนแบบแก้ปัญหาว่ามุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาและฝึกฝนวิธีการแก้ปัญหาต่างๆที่พบในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นกระบวนการ สมเหตุสมผลและมีหลักเกณฑ์ อันเป็นการเตรียมเด็กหนุ่มสาวให้สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ โดยนำความรู้และประสบการณ์จากหลายๆ สาขาวิชามาประกอบกันในการแก้ปัญหานั้นๆ สำหรับขั้นตอนการสอนของวิธีการสอนแบบแก้ปัญหา มีดังนี้

ความมุ่งหมาย

1. มุ่งทักษะการสังเกต การเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ตีความ และสรุป
2. มุ่งทักษะการแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์อันเป็นวิธีที่มีเหตุผลซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการที่ผู้เรียนจะนำวิธีการไปใช้ในการแก้ปัญหานั้นๆ ที่พบในชีวิตประจำวันได้
3. มุ่งฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์พิจารณาเหตุผล และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. มุ่งฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดอิสระ และการทำงานร่วมกับกลุ่ม

เพื่อน

ขั้นตอนการสอน เป็นการสอนที่เน้นขั้นตอนในการแก้ปัญหามาตามหลักการของ John Dewey มีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตั้งปัญหา
2. ขั้นสมมุติฐานและวางแผนในการแก้ปัญหา
3. ขั้นทดลองและเก็บข้อมูล

4. ^๕ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

5. ^๕ขั้นสรุปผล

วิธีการการสอน

1. ^๕ขั้นเตรียม

1.1 ผู้สอนศึกษาแผนการสอน เนื้อหา และจุดประสงค์การสอนอย่างละเอียด

1.2 ผู้สอนวางแผนกำหนดกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติเป็นขั้นตอนตามลำดับ

2. ^๕ขั้นดำเนินการสอน

2.1 ^๕ขั้นกำหนดขอบเขตของปัญหาเป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนมองเห็นปัญหา และกำหนดขอบเขตของปัญหา ผู้สอนอาจใช้วิธีเล่าเรื่อง สร้างสถานการณ์จำลอง อภิปราย ศึกษากรณีเฉพาะราย ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหานั้น ถ้ามีหลายปัญหา อาจแยกเป็นข้อๆ ได้ ดังนั้นบทบาทของผู้สอนในขั้นนี้คือ

- นำทางให้ผู้เรียนเห็นปัญหา
- จัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหา
- ช่วยตั้งจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาให้ทุกคนเข้าใจได้ตรงกัน

2.2 ^๕ขั้นตั้งสมมุติฐานเป็นขั้นวางแผนทางที่จะหาคำตอบของปัญหา โดยให้ผู้เรียนตั้งสมมุติฐานว่า ปัญหานั้นน่าจะมีสาเหตุมาจากอะไร หรือวิธีการแก้ปัญหานั้นน่าจะแก้ไขได้โดยวิธีใดบ้าง บทบาทของผู้สอนในขั้นนี้คือ

- ช่วยผู้เรียนวางแผนจะแก้ปัญหาก็ได้โดยวิธีใดบ้าง
- แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มรับผิดชอบงานตามความสามารถและความสนใจ

2.3 ^๕ขั้นรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นที่ผู้เรียนศึกษาความรู้จากแหล่งต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลใช้ในการแก้ปัญหา โดยอาจค้นคว้าจากตำรา เอกสารต่างๆ จากการสัมภาษณ์ ชักถามผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ แล้วจดบันทึกข้อมูลไว้ บทบาทของผู้สอนในขั้นนี้คือ

- แนะนำแหล่งความรู้เพื่อค้นคว้าหาข้อมูล
- ติดต่อบุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้าเพื่อให้สัมภาษณ์แก่ผู้เรียน

2.4 ^๕ขั้นทดลองและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นที่ผู้เรียนนำข้อมูลมาพิจารณาโดยเริ่มจากการทดลองปฏิบัติ และนำผลจากการทดลองมาวิเคราะห์ว่าวิธีใดใช้ได้ผลในการแก้ปัญหา อาจใช้ได้หลายวิธีแตกต่างกันไป บทบาทของผู้สอนในขั้นนี้คือ

- สังเกตการทดลองหรือวิธีการแก้ปัญหของผู้เรียน และให้คำแนะนำเมื่อ

จำเป็น

– อำนวยความสะดวกด้านวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งจำเป็นต่างๆ ที่ผู้เรียนต้องการ ใช้ในการทดลองและการวิเคราะห์ข้อมูล

2.5 ชั้นประเมินและสรุปผลเป็นขั้นสุดท้ายของลำดับชั้นสอน เมื่อผู้เรียนได้ทำการทดลองและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้แล้ว ผู้เรียนย่อมสามารถประเมินผลวิธีการแก้ปัญหาและสรุปได้ว่าวิธีการใดได้ผลดีที่สุดในการแก้ปัญหา นั้น บทบาทของผู้สอนในขั้นนี้คือ

- ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มรายงานวิธีการแก้ปัญหาตั้งแต่ขั้นที่ 1 จนถึงขั้นที่ 5
- ผู้สอนอภิปรายซักถามผู้เรียน ช่วยเสริมและสรุปประเด็นว่าสำคัญของการเรียนการสอนครั้งนี้

3. ชั้นประเมินผลผู้สอนประเมินผลการทำงานของผู้เรียน แล้วแจ้งให้ผู้เรียนทราบข้อดีและข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.8 การประเมินผลการสอนกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า การประเมินกิจกรรมแนะแนว ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียน และผู้ปกครอง มีภารกิจที่รับผิดชอบดังนี้

1. ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยครูผู้จัดกิจกรรมมีภารกิจในการวางแผนการประเมิน ดำเนินการประเมิน
2. นำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ผู้เรียนอาจมีส่วนร่วมในการวางแผนการประเมิน ประเมินตนเอง และเพื่อน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการประเมิน ประเมินผลการพัฒนาผู้เรียน โดยประสานร่วมมือกับครูผู้จัดกิจกรรม ประเมิน บันทึก สรุปผลการพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน ครูผู้จัดกิจกรรมตรวจสอบเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตัดสินผลการประเมินเป็น “ผ่าน” ซึ่งหมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และ “ไม่ผ่าน” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

สรุปได้ว่า วิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว มีวิธีการประเมินหลากหลายวิธี ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจกรรมนั้นๆ

2.9 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึงตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว ดังนี้

1. ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. ผู้เรียนมีความรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ และจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง
3. ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาและประกอบอาชีพ ตลอดจนสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต
4. ผู้เรียนรู้จักพัฒนาศักยภาพ และใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อตน ครอบครัวสังคม ประเทศชาติ ได้ตามสภาพของแต่ละบุคคล
5. ผู้เรียนมีเป้าหมายชีวิต รู้จักวางแผนชีวิต การเรียน การงาน ที่เหมาะสมกับความถนัดความสนใจ และสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเทคโนโลยี
6. ผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินชีวิต ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะในการเรียนและทักษะในการทำงาน ที่มีประสิทธิภาพตามวุฒิภาวะ ความถนัด ความสนใจ
7. ผู้เรียนรู้จักเลือกตัดสินใจและแก้ปัญหา รวมทั้งสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตอย่างเหมาะสม
8. ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีคุณธรรม จริยธรรมและบุคลิกภาพที่ดี
9. ผู้เรียนรู้จักหลีกเลี่ยงอบายมุข เช่น สารเสพติด การพนัน หรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อชีวิตได้ทุกช่วงชีวิต

2.10 งานวิจัยเกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

ธนิศศักดิ์ ลิ้มสุวรรณภัทร (2560) ได้ทำการศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมของกลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยเรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม มีความฉลาดทางสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองมีความฉลาดทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความพึงพอใจต่อ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับมาก

เกศสุดา แสนนามวงษ์ (2559) ได้ศึกษารูปแบบการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ทฤษฎีพุทัญญาเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 149 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีทักษะชีวิตหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการดำเนินการทดลอง
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,500 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความฉลาดทางสังคมเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 302 คน ที่ได้มาจากการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 302 คน ที่มีคะแนนความฉลาดทางสังคมเฉลี่ยต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 25 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุมจำนวน 1 กลุ่ม

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบวัดความฉลาดทางสังคม
2. โปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม

2.1 แบบวัดความฉลาดทางสังคม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดความฉลาดทางสังคม ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัด
2. สร้างแบบวัดความฉลาดทางสังคม โดยผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาแนวคิดความฉลาดทางสังคมของ Albrecht (2009) ให้ครอบคลุม 5 ด้าน
3. นำแบบวัดไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินการ จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทให้ข้อเสนอแนะ
4. หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 พร้อมทั้งปรับปรุงข้อคำถามตามให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ
5. หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยนำแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวม (Item – Total Correlation) ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามทั้งหมด 42 ข้อ มีค่าตั้งแต่ .28 - .74
6. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบวัดที่คัดเลือกในข้อ 1.5 มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (α – Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .94
7. นำแบบวัดที่หาคุณภาพเครื่องมือแล้วไปจัดพิมพ์เป็นแบบวัดฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิจัยต่อไป

ข้อ	ข้อความคำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้างไม่จริงบ้าง	ไม่ค่อยจริง	ไม่จริงเลย
1.	ด้านรู้สถานการณ์ 0. ในแต่ละสถานการณ์ ข้าพเจ้าจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร 00. ข้าพเจ้าสามารถตีความพฤติกรรมที่คนรอบข้างแสดงออกได้					
2.	ด้านกล้าแสดงออก 0. ข้าพเจ้ารู้ว่าควรพูดกับผู้อื่นด้วยคำพูดอย่างไรถึงจะทำให้สถานการณ์ดีขึ้น 00. ข้าพเจ้าสามารถเป็นตัวของตัวเองได้เมื่ออยู่กับผู้อื่น					
3.	ด้านความจริงใจ 0. พฤติกรรมส่วนใหญ่ของข้าพเจ้ามักจะแสดงออกมาอย่างตรงไปตรงมา 00. ข้าพเจ้ากล้ายอมรับอารมณ์ด้านลบของตนเอง					
4.	ด้านความชัดเจน 0. ข้าพเจ้าสามารถอธิบายความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจน 00. ข้าพเจ้ารู้ว่าจะต้องทำอะไรถึงจะได้รับความร่วมมือจากผู้อื่นในการทำงาน					
5.	ด้านความเห็นอกเห็นใจ 0. ข้าพเจ้าไม่ชอบฟังปัญหาของผู้อื่น 00. มันเป็นเรื่องยากที่ข้าพเจ้าจะมองในมุมของคนอื่น					

2.2 โปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวจากตำราหนังสือ เอกสารวารสาร บทความ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2.3 นำโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม

2.4 นำโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีการดำเนินงาน ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67 – 1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.5 นำโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมที่ได้รับปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา วิธีการและเวลาที่ใช้ในการทดลอง และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นก่อนที่จะนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

2.6 นำโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการดำเนินการวิจัย โดยใช้เวลาในการทดลองกับนักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ในคาบเรียนแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564 ขณะเดียวกันกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยใช้วิธีการสอนตามปกติ

ตาราง 1 ตัวอย่าง โปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม

ครั้งที่	เรื่องที่จะพัฒนา	จุดมุ่งหมาย	เทคนิคที่ใช้
1	การปฐมนิเทศ (การสร้าง สัมพันธภาพ)	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี ระหว่างนักเรียนกับผู้วิจัยและ ระหว่างที่เข้าร่วมกิจกรรม 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบาย ความหมาย ความสำคัญและ ประโยชน์ของการมีความฉลาด ทางสังคม 3. เพื่อให้ชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดของการจัดกิจกรรม วัน เวลา จำนวนครั้ง ระยะเวลา รูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรม	การอภิปราย
2	ความชัดเจน	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถ ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาความ ฉลาดทางสังคมของตนเองอย่าง ชัดเจน 2. เพื่อให้นักเรียนมีเป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติในการพัฒนา ความฉลาดทางสังคมอย่างชัดเจน	หมวก 6 ใบ
3	ความจริงใจ	เพื่อให้ นักเรียนสามารถสื่อสาร เพื่อลดความขัดแย้งได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	Transactional analysis (TA) การวิเคราะห์การ ติดต่อสัมพันธ์
4	การแสดงออก	เพื่อให้ นักเรียนสามารถแสดงออก ให้เหมาะสมกับเวลา สถานที่ และ สถานการณ์ที่ตนกำลังเผชิญอยู่	การอภิปรายกลุ่ม

ครั้งที่	เรื่องที่จะพัฒนา	จุดมุ่งหมาย	เทคนิคที่ใช้
5	การแสดงออก	เพื่อให้ นักเรียนมีแนวทางในการรับมือกับสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่อย่างเหมาะสม	Problem solving (การแก้ไขปัญหา)
6	ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	นักเรียนสามารถแบ่งปันแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาแก่เพื่อนได้	Sharing
7	ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	นักเรียนสามารถเข้าใจความรู้สึกและให้กำลังใจเพื่อนได้	Sharing
8	ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	นักเรียนสามารถตระหนักรู้ เข้าใจ และไวต่อความคิด ความรู้สึกของผู้อื่น	Sharing
9	การรู้สถานการณ์	นักเรียนสามารถตระหนักรู้ เข้าใจ ในสถานการณ์ที่ตนเองกำลังเผชิญอยู่	การอภิปรายกลุ่ม
10	ปัจเจกนิเทศ	1. นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปความคิดเห็น รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม 2. นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีความฉลาดทางสังคม	การอภิปรายกลุ่ม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ขอนหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลโดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทำแบบวัดความฉลาดทางสังคม และเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม

3. ผู้วิจัยนำแบบวัดความฉลาดทางสังคมให้นักเรียนทำ จากนั้นสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม
4. ผู้วิจัยดำเนินการให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความฉลาดทางสังคม เพื่อเก็บคะแนนก่อนการทดลอง (pretest)
5. ขั้นการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมตามที่กำหนดไว้ทั้งหมด 10 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง
6. ขั้นตอนการทดลองในส่วนของกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนตามปกติ
7. หลังการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดความฉลาดทางสังคมอีกครั้งทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เพื่อเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (posttest)
8. ผู้วิจัยนำคะแนนก่อนและหลังการทดลองไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการทดลอง การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Pretest - Posttest Control Group Design (องอาจ นัยพัฒน์, 2554) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แบบแผนการทดลองแบบ Pretest - Posttest Control Group Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E	O ₁	X	O ₂
C	O ₃		O ₄

ความหมายของสัญลักษณ์

E	กลุ่มทดลอง
C	กลุ่มควบคุม
O ₁	คะแนนแบบวัดความฉลาดทางสังคมก่อนเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มทดลอง
O ₂	คะแนนแบบวัดความฉลาดทางสังคมหลังเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มทดลอง
O ₃	คะแนนแบบวัดความฉลาดทางสังคมก่อนเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มควบคุม
O ₄	คะแนนแบบวัดความฉลาดทางสังคมหลังเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มควบคุม
X	กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยนัดหมายนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างบอกถึงแนวทาง จุดมุ่งหมาย และรูปแบบการดำเนินการทดลอง จากนั้นให้นักเรียนทำแบบความฉลาดทางสังคม ก่อนการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. ขั้นดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามกิจกรรมแนะแนว 10 ครั้งกับกลุ่มทดลอง ในส่วนของกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนตามปกติ

3. ขั้นหลังการทดลอง

ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมการทดลอง จากนั้นให้นักเรียนทำแบบความฉลาดทางสังคม หลังการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4. นำคะแนนก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดทั้งรายข้อและโดยรวมมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item Total Correlation Coefficient)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบัค (α -Coefficient)

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว โดยใช้สถิติ t – test for Dependent Samples (Paired-Samples)

3.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ t – test for independent Samples

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยข้อมูล ผู้วิจัยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางหัวข้อดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไป จำแนกตามเพศ และแผนการเรียน ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ตอบแบบวัดความฉลาดทางสังคม (n = 302)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	101	33.44
หญิง	201	66.56
รวม	302	100
2. แผนการเรียน		
วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์	81	26.82
ภาษา-คณิตศาสตร์	37	12.25
ภาษา-ฝรั่งเศส	35	11.59
ภาษา-เยอรมัน	33	10.93
ภาษา-ญี่ปุ่น	34	11.26
ภาษา-สเปน	21	6.95
ภาษา-จีน	31	10.26
ภาษา-เกาหลี	30	9.94
รวม	302	100

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.56 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.44 เมื่อพิจารณาแผนการเรียน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 26.82 รองลงมาอยู่ในแผนการเรียนภาษา-คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 12.25 แผนการเรียนภาษา-ฝรั่งเศส คิดเป็นร้อยละ 11.59 แผนการเรียนภาษา-ญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 11.26 แผนการเรียนภาษา-เยอรมัน คิดเป็นร้อยละ 10.93 แผนการเรียนภาษา-จีน คิดเป็นร้อยละ 10.26 แผนการเรียนภาษา-เกาหลี คิดเป็นร้อยละ 9.94 และแผนการเรียนภาษา-สเปนเป็นลำดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ 6.95

1.2. ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อทำการศึกษาความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ($n = 302$) ดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งโดยรวมและรายด้าน ($n=302$)

ความฉลาดทางสังคม	\bar{X}	SD	แปลผล
1. การรู้สถานการณ์	3.44	.40	ปานกลาง
2. การแสดงออก	3.49	.43	ปานกลาง
3. ความจริงใจ	3.59	.47	สูง
4. ความชัดเจน	3.46	.59	ปานกลาง
5. ความเห็นอกเห็นใจ	3.48	.45	ปานกลาง
โดยรวม	3.49	.34	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, $SD = .34$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมอยู่ในระดับสูงคือ ด้าน ความจริงใจ ($\bar{X} = 3.59$, $SD = .47$) ส่วนด้านที่เหลือคือด้านการแสดงออก ($\bar{X} = 3.49$, $SD = .43$) ด้านความเห็นอกเห็นใจ ($\bar{X} = 3.48$, $SD = .45$) ด้านความชัดเจน ($\bar{X} = 3.46$, $SD = .59$) และด้านการรู้สถานการณ์ ($\bar{X} = 3.44$, $SD = .40$) มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

เบื้องต้น ผู้วิจัยได้แจกแจงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์แปลผลความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง ดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์แปลผลความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว ก่อนและหลังการทดลอง ทั้งโดยรวมและรายด้าน (n=40)

ความฉลาดทางสังคม	กลุ่มทดลอง					
	ก่อนทดลอง			หลังทดลอง		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
1.การรู้สถานการณ์	3.05	.22	ปานกลาง	3.68	.31	สูง
2.การแสดงออก	3.11	.31	ปานกลาง	4.02	.27	สูง
3.ความจริงใจ	3.37	.36	ปานกลาง	4.13	.30	สูง
4.ความชัดเจน	2.94	.30	ปานกลาง	3.69	.27	สูง
5.ความเห็นอกเห็นใจ	3.19	.31	ปานกลาง	3.69	.28	สูง
โดยรวม	3.13	.14	ปานกลาง	4.02	.18	สูง

จากตาราง 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, $SD = .14$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 5 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.57$, $SD = .77$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 5 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

จากนั้น ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยของแบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ทั้งโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการทดลองจำนวน 40 คน มาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคม ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติ t-test for dependent samples

ตาราง 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว ก่อนและหลังการทดลอง (n=40)

	กลุ่มทดลอง				t	p
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
ความฉลาดทางสังคม	3.13	.14	4.02	.18	3.86*	.00

จากตาราง 5 พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม วิเคราะห์ในกลุ่มทดลอง

เริ่มต้นผู้วิจัยตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้วยวิธีการแจกแจงแบบปกติ (Test of Normality) โดยใช้สถิติ Shapiro-Wilk test พบว่าคะแนนความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มทดลองก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว มีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .23 คะแนนความฉลาดทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มควบคุมมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .08 แสดงถึง คะแนนความฉลาดทางสังคมของมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการแจกแจงแบบปกติซึ่งไม่เป็นการฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติ t-test ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำสถิติ t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test for independent samples) มาใช้ทดสอบเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4

จากนั้น ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวของกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติ t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test for independent samples) ดังตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวของกลุ่มทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	ก่อนการทดลอง					หลังการทดลอง				
	n	\bar{X}	SD	t	p	n	\bar{X}	SD	t	p
กลุ่มทดลอง	40	3.13	.14			40	4.02	.18		
กลุ่มควบคุม	40	3.31	.04	-1.63	.11	40	3.17	.17	21.73*	.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า ก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกิจกรรมแนะแนว มีความมุ่งหมายการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว
3. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความฉลาดทางสังคมสูงขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวมีความฉลาดทางสังคมสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,500 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความฉลาดทางสังคมเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 302 คน ที่ได้มาจากการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) แล้วสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 302 คน ที่มีคะแนนความฉลาดทางสังคมเฉลี่ยต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 25 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุมจำนวน 1 กลุ่ม

ตัวแปรที่ในการศึกษา

1. ตัวแปรต้น	ได้แก่	การสอนด้วยกิจกรรมแนะแนว
2. ตัวแปรตาม	ได้แก่	ความฉลาดทางสังคม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความฉลาดทางสังคม
2. กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้
 - 1.1 ดำเนินการขอและได้รับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เลขที่ SWUECG-076/2563E และทำการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 - 1.2 นำแบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 42 ข้อ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 304 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
 - 1.3 นำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ในข้อ 1.2 ไปวิเคราะห์ผลทางสถิติ
2. การดำเนินการทดลองการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Pretest-Posttest Control Group Design (องอาจ นัยพัฒน์, 2554) คือ มี กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 1 กลุ่ม ทำการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ทั้งสองกลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาและการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำแบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ฉบับที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ

2. การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมระยะก่อนการทดลองและระยะหลังการทดลอง ในนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติพื้นฐานที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการหาคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยใช้ t-test เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบวัดความฉลาดทางสังคม และใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาคเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบวัด สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ t-test dependent samples และ t-test for independent samples

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้าน เฉพาะด้านความจริงใจเท่านั้นที่ความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับสูง ด้านที่เหลือนอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
2. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกิจกรรมแนะแนว สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่พบว่า ค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสังคมด้านความจริงใจอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านรู้สถานการณ์ ด้านการแสดงออก ด้านความชัดเจน ด้านความเห็นอกเห็นใจ และโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง นั้นสอดคล้องกับที่ พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2561) ได้อธิบายทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของ Erik H. Erikson ไว้ว่า ช่วงอายุ 12-20 ปี เป็นช่วงระยะวัยรุ่น (adolescent period) ที่จะเริ่มขึ้น การเข้าใจอัตลักษณ์ของตนเองกับไม่เข้าใจตนเอง (Identity vs role confusion) เป็นระยะที่เริ่มสนใจเรื่องเพศ เข้าไปผูกพันกับสังคมและต้องการตำแหน่งทางสังคม ความรู้สึกเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง เข้าใจอัตลักษณ์ของตัวเอง รู้ว่าตัวเองต้องการอะไร มีความเชื่ออย่างไร และตนเองเป็นใคร หากไม่สามารถรวบรวมประสบการณ์ในอดีตได้ ก็จะไม่สามารถเข้าใจตัวเอง เกิดความสับสน และความขัดแย้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิริยดา ผดาศรี (2560) ที่ศึกษาพบว่า ระดับของความฉลาดทางสังคมนักเรียนอาชีวศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า หลังการทดลอง ความฉลาดทางสังคมนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับแนวคิดของ เยาวรักษ์ ปวงคำคง (2549) ที่กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว คือ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นหลักที่สำคัญของความฉลาดทางสังคม อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิตศักดิ์ ลัมสุวรรณภัทร (2560) ที่ศึกษาพบว่า ภายหลังจากใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม กลุ่มทดลองมีความฉลาดทางสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ขณะเดียวกัน ผลการวิจัยนี้ สามารถอภิปรายผลในรายด้านได้ดังนี้

2.1 การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมด้านรู้สถานการณ์โดยกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยได้นำเทคนิคสถานการณ์จำลองมาใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนว สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2560) กล่าวว่าวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ เป็นวิธีการ ที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของ ตนเองและผู้อื่นหรือ เกิดความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่ตนแสดง สอดคล้องกับ ศิริวรรณ ศรีพหล และ พันทิพา อุทัยสุข (2540) ที่กล่าวถึงเป้าหมายการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติว่า การ นำเอาตัวอย่างพฤติกรรมของมนุษย์ที่ เกิดขึ้นในสังคมมาให้ผู้เรียนได้ศึกษา ซึ่งผลที่จะได้รับจาก

การศึกษาโดยวิธีการดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจความรู้สึกของบุคคลอื่น ๆ และเมื่อสำรวจแล้วก็จะสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้นในเชิงเจตคติ ผู้เรียนได้มีโอกาสในการศึกษาความสัมพันธ์และความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่ม ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่ม ในบุคคลหรือระหว่าง บุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาค่านิยมในเรื่องความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น ผู้เรียนสามารถสำรวจเจตคติของตนเอง รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องโดยการเรียนรู้จาก เจตคติของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุลักษณ์า โจจงอาจ (2561) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพรงประชาสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวมีคะแนนรู้เท่าทันสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เห็นได้ชัดจากการสังเกตระหว่างการจัดกิจกรรมพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมให้ความร่วมมือในการวิเคราะห์สถานการณ์ มีการแสดงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากสถานการณ์ อาทิเช่น กลุ่มที่ได้สถานการณ์ส่งงานงานครูไม่ทัน ภายในกลุ่มเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยสมาชิกทุกท่านวิเคราะห์ ถ้าหากเกิดสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะรู้สึกอย่างไรมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

2.2 การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมด้านการแสดงออกโดยกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยได้เทคนิคการสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving Method) ไพศาล สุวรรณน้อย (2559) กล่าวว่า การสอนโดยเทคนิคการสอนแบบแก้ปัญหาจะช่วยให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นของตนเอง ได้มีโอกาสพัฒนาทางด้านความคิด รวมไปถึงการแสดงออกทางความคิดซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัย บุญมาเมือง (2554) ที่ศึกษาการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมความกล้าแสดงออกของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนมีคะแนนความกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น หลังจากเข้าร่วมการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการสังเกตพบว่าในครั้งแรกก่อนการเริ่มกิจกรรมนักเรียนมีการแสดงออกในการแก้ปัญหาที่ไม่ถูกวิธีขาดการวิเคราะห์ที่รอบแต่เมื่อหลังจากจบกิจกรรมดังกล่าว นักเรียนเกิดความความใจมากยิ่งขึ้น สังเกตได้จากนักเรียนมีการสื่อสารตอบโต้กับครูผู้สอนถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาและการแสดงออกที่เหมาะสม โดยหลังจากได้รับข้อเสนอจากกลุ่มและผู้สอนนักเรียนเข้าใจเหตุการณ์และแสดงออกได้ดีมากยิ่งขึ้น

2.3 การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมด้านความจริงใจโดยกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการสื่อสาร (TA) มาประยุกต์ใช้ โดยวิธีการตั้งคำถามและชวนสนทนาให้ประเด็นความจริงใจ ถึงประสบการณ์ที่นักเรียนเคยพบมาทั้งในด้านบวกและด้านลบ ธรรมรงค์ ใจ

สมคม (2563) กล่าวถึงการให้การสอนการสื่อสารว่า เป็นการฝึกการถ่ายทอดข้อมูลที่ต้องการ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดได้อย่างจริงใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนกมล สุวิทยารัตน์ (2557) ที่พัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้ พบว่า ความฉลาดทางสังคมในด้านความจริงใจ ของนักศึกษากลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการทดลอง หลังทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จากการสังเกตผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากสมาชิกที่เข้าร่วม โดยสมาชิกท่านหนึ่งได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในระหว่างจัดกิจกรรมการสื่อสารที่ขาดความจริงใจ ให้เห็นถึงผลเสียของการไม่จริงใจ อาทิเช่น ขาดความไว้วางใจ ขาดความเชื่อใจ ผู้วิจัยจึงได้เสริมความรู้และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของความจริงใจ สมาชิกมีความเข้าใจและเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น

2.4 การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมด้านความชัดเจนโดยกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดทฤษฎีหมวก 6 ใบ โดยใช้คำถามที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางสังคม De Bono (1992) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหมวก 6 ใบ ช่วยสนับสนุนเสริมความคิด เกิดแลกเปลี่ยนความคิด รับรู้และสามารถอธิบายความเป็นตัวเองได้อย่างชัดเจน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวถึงหลักการแนะแนว ที่สำคัญ คือการให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง สามารถอธิบายหรือแสดงความคิดเห็นของตนเองด้วยข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้อง และแม่นยำ รวมทั้งกำหนดเป้าหมายในการทำงานและแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มิเรียม ชุ้นสุวรรณ (2554) ที่ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนที่ได้กิจกรรมแนะแนวหลังการทดลองมีค่าทักษะชีวิตด้านสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวิวีร์ นงนุช (2552) ที่ศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักตนเองและเข้าใจตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งในด้านความชัดเจนที่สามารถอธิบายความรู้สึก ความคิดของตนเอง พบว่านักเรียนที่เข้ารับกิจกรรมแนะแนวมีคะแนนสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการสังเกตผู้เรียนมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมืออย่างดี ผู้วิจัยในขั้นของการสรุปกิจกรรม สมาชิกท่านหนึ่งกล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ได้เห็นถึงประโยชน์ของความชัดเจนในการใช้ชีวิตประจำวัน

2.5 การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมด้านความเห็นอกเห็นใจ โดยกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนแบบเพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share) แบ่งนักเรียนโดยการจับเป็นคู่ผลัดกันเล่าเรื่องโดยใช้เวลา 15 นาที ให้ผลัดกันเล่าและตั้งคำถามกับอีกฝ่ายว่าเพื่อนเข้าใจสิ่งที่เรารู้สึกหรือไม่ รวมทั้งสะท้อนความรู้สึกของอีกฝ่าย

โดยเทคนิคการจัดการเรียนแบบเพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share) มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม
 แนวโน้ม โดย Lyman F (1987) กล่าวว่าเทคนิคนี้เป็นเทคนิคที่สามารถนำประยุกต์กับกิจกรรม
 การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยประโยชน์ของการจัดกิจกรรมด้วยเทคนิคนี้ทำให้เกิด
 การเรียนรู้ระหว่างเพื่อน ทั้งในด้านองค์ความรู้ ทั้งการรับรู้ความรู้สึกเข้าใจเพื่อนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่ง
 สอดคล้องกับ ธนิตศักดิ์ ลิ้มสุวรรณภักดิ์ (2560) ที่ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนวโน้มนำพัฒนา
 ความฉลาดทางสังคมพบว่า ด้านความเห็นอกเห็นใจ หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีความฉลาด
 ทางสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับ
 งานวิจัยของ กรรณิการ์ พันทอง (2550) ที่พัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า
 นักเรียนกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมการทดลอง มีคะแนนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นสูงขึ้นอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าจากเทคนิคดังที่กล่าวมาสามารถเสริมสร้าง
 ความฉลาดทางสังคมด้านความเห็นอกเห็นใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกิจกรรม
 แนวโน้มได้

3. จากผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง ความฉลาดทางสังคมกลุ่มทดลองมี
 คะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า
 การเข้าร่วมกิจกรรมแนวโน้มนำพัฒนาสามารถเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ ทั้งนี้เพราะตามที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของ
 การจัดกิจกรรมแนวโน้มนำพัฒนาทั้งหมด 6 ข้อ คือ 1) เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความ
 สนใจของตนเองรักและการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้
 จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการ
 วางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพ ได้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง 3) เพื่อให้
 ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 4) เพื่อให้ผู้เรียน มี
 ความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 5) เพื่อให้
 ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน และ
 6) เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศ จากการ
 ค้นคว้างานวิจัยพบว่ากิจกรรมแนวโน้มนำพัฒนาสามารถเสริมสร้างองค์ประกอบความฉลาดทางสังคม
 ได้แก่ ด้านรู้สถานการณ์ ด้านการแสดงออก ด้านความจริงใจ ด้านความชัดเจน และด้าน
 ความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ธนิตศักดิ์ ลิ้มสุวรรณภักดิ์ (2560) ที่ศึกษา ผลของ
 การใช้กิจกรรมแนวโน้มนำพัฒนาความฉลาดทางสังคม พบว่า ภายหลังจากทดลอง กลุ่ม
 ทดลองมีความฉลาดทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

งานวิจัยของ ณัฐวิวีร์ นงนุช (2552) ที่ศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักตนเอง และเข้าใจตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนที่เข้ารับกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังการทดลองอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำไปโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวไปใช้เสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียน ควรพัฒนาให้ครบทุกองค์ประกอบของความฉลาดทางสังคมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ รู้สถานการณ์ การแสดงออก ความจริงใจ ความชัดเจน ความเห็นอกเห็นใจ เพื่อให้เกิดการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลจากการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทำให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความฉลาดทางสังคมสูงขึ้น ดังนั้นจึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้กับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน แต่ควรคำนึงถึงบริบทของนักเรียน ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง สภาพปัญหา ความต้องการ จุดมุ่งหมาย เวลา และสถานที่ที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากการจัดกิจกรรมแนะแนวต้องมีบรรยากาศที่ดีเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม

2. ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมในแบบอื่น เช่น การให้คำปรึกษารายบุคคล การให้ปรึกษากลุ่ม การจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การฝึกอบรม เพื่อศึกษาว่าวิธีการดังกล่าวจะสามารถนำไปใช้เสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้มากน้อยเพียงใด

2.2 ควรติดตามผลความฉลาดทางสังคมของนักเรียนที่เข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวหลังจากจบการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวไปแล้ว เพื่อศึกษาความคงทนของความฉลาดทางสังคม

บรรณานุกรม

- Albrecht, K. (2009). *Social Intelligence : The New Science of Success*: Hoboken Pfeiffer.
- Bjorkqvist, K., Osterman, K., & Kaukiainen, A. (2000). Social intelligence—Empathy=Aggression? *Aggression and Violent Behavior*, 5, 191-200. doi:10.1016/S1359-1789(98)00029-9
- Carter, P. (2009). *Test Your Emotional Intelligence: Improve Your EQ and Learn How to Impress Potential Employers (Testing Series)*. Philadelphia: Kogan Page.
- Chapin, F. S. (1939). Social participation and social intelligence. *American Sociological Review*, 4, 157-166. doi:10.2307/2084201
- Clark, E., Flavell, J., & Markman, E. (1983). Handbook of child psychology. Vol. 3. Cognitive development.
- De Bono, E. (1992). *Edward de Bono's Six thinking hats*. Des Moines, Iowa: Advanced Practical Thinking Training.
- Goleman, D. (2006). Social Intelligence. *The New Science of Human Relationship New York*.
- Goleman, D., & Boyatzis, R. (2008). Social intelligence and the biology of leadership. *Harvard business review*, 86, 74-81.
- Hunt, T. (1928). The measurement of social intelligence. *Journal of Applied Psychology*, 12(3), 317-334. doi:10.1037/h0075832
- Kihlstrom, J. F., & Cantor, N. (2000). Social Intelligence. In R. J. Sternberg (Ed.), *Handbook of Intelligence* (pp. 359-379). Cambridge: Cambridge University Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lyman F. (1987). The Influence of Think-Pair-Share (TPS) on Improving Students' Oral Communication Skills in EFL Classrooms. *Creative Education*, 8(1), 1-2.
- Maltese, A., Alesi, M., & Alù, A. G. M. (2012). Self-esteem, Defensive Strategies and Social Intelligence in the Adolescence. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 69, 2054-2060. doi:<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.12.164>

- Marlowe, H. A. (1986). Social intelligence: Evidence for multidimensionality and construct independence. *Journal of Educational Psychology*, 78(1), 52-58.
doi:10.1037/0022-0663.78.1.52
- O'Sullivan Maureen, J.P. Guilford, & R. de Mille. (1965). *The measurement of social intelligence*. United states: Los Angeles.
- Petrides, K. V. (2011). Ability and trait emotional intelligence. In *The Wiley-Blackwell handbook of individual differences*. (pp. 656-678). Hoboken, NJ, US: Wiley Blackwell.
- Sechrest, L., & Jackson, D. N. (1961). Social intelligence and accuracy of interpersonal predictions^{1,2}. *Journal of Personality*, 29(2), 167-182.
doi:<https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1961.tb01653.x>
- Susanne, W. (2007). Reviving the search for social intelligence-A multitrait-multimethod study of its structure and construct validity. *Journal in Personality and Individual Differences*.
- Thorndike, E. L. (1937). Valuations of Certain Pains, Deprivations, and Frustrations. *The Pedagogical Seminary and Journal of Genetic Psychology*, 51(2), 227-239.
doi:10.1080/08856559.1937.10532499
- Thorndike, R. L., & Stein, S. (1937). An evaluation of the attempts to measure social intelligence. Retrieved from <https://psycnet.apa.org/record/1937-03825-001>
- Tony Buzan. (2002). *The Power of Social Intelligence*. London: Thorsons.
- Weis, S., & Sub, H.-M. (2005). Social Intelligence--A Review and Critical Discussion of Measurement Concepts. In (pp. 203-230).
- Yusop, Y., Zainudin, Z., & Ismail, A. (2018). Effects of Group Guidance Activities On Students' Self-Concept. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 8. doi:10.6007/IJARBSS/v8-i12/5316
- กมลลักษณ์ บุญจันทร์. (2560). เทคนิค Think-Pair Share. Retrieved from สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/thinkpairsharecso4102/prawatikar-thangan>
- กรมวิชาการ. (2545). คู่มือการบริหารจัดการแผนงาน : เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544: กรุงเทพฯ : กรม.

- กรรณิการ์ พันทอง. (2550). การศึกษาและพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักเรียนวัยรุ่น.
(ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่
2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่
ที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจน์กมล สุวิทยารัตน์. (2557). การศึกษาและพัฒนาความฉลาดทางสังคมของนักศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษาภาคใต้. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ.,
- เกศสุดา แส่นนามวงษ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ทฤษฎี
พุทปัญญาเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารราช
พฤกษ์, 14(2), 91-98.
- คณิตพันธ์ ทองสีบสาย. (2552). การพัฒนาแบบวัดทางสังคมสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2529). การแนะแนวเบื้องต้น: กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชนัท ธาตุทอง. (2551). การออกแบบการสอนและบูรณาการ. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
ณัฐวีร์ นงนุช. (2552). ผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนารูจักและเข้าใจตนเองของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 3. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
ดุษฐ์ เล็บขาว. (2560). การพัฒนาเชาวน์สังคมของนักเรียนวัยรุ่นโดยการปรึกษากลุ่มแบบบูรณา
การ. วารสารพยาบาลทหารบก, 18(3), 62-71.
- ทีศนา เขมมณี. (2560). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 13 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิศศักดิ์ ลิ้มสุวรรณภัทร. (2560). ผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมของกลุ่ม
ผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยเรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี. วารสารพยาบาลตำรวจ,
9(1), 128-138.
- ธรรมรงค์ ใจสมคม. (2563). เทคนิคการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงาน. Retrieved
from สืบค้นจาก <https://1th.me/HR1Pu>
- ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน. (2558). ความฉลาดทางสังคมและพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต คณะ
สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารสมาคมนักวิจัย, 20(3), 87-98.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.

พงษ์ศักดิ์ น้อยพยัคฆ์. (2559). พัฒนาลูกให้ฉลาดทางสังคม เพื่อโตเป็นคนมีน้ำใจไม่ก้าวร้าว.

Retrieved from Retrieved from <https://www.thairath.co.th/lifestyle/woman/593584>

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2561). จิตวิทยาพัฒนาการ (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพศาล สุวรรณน้อย. (2559). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning: PBL) เอกสารประกอบการบรรยายโครงการพัฒนาการเรียนการสอน สถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. Retrieved from สืบค้นจาก

<http://ph.kku.ac.th/thai/images/file/km/pbl-he-58-1.pdf>

มิเรียม ชื่นสุวรรณ. (2554). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี.

(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

เยาวรักษ์ ปวงคำคง. (2549). การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชาวเขาที่อยู่ในหอพัก โรงเรียนแม่สะเรียงบริพัตรศึกษา. (ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา. (2563). สารสนเทศโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา. Retrieved from

Retrieved form <https://www.triamudom.ac.th/ebook/>

ฤทัย บุญมาเมือง. (2554). การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมความกล้าแสดงออกในวิชานาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม จังหวัดเชียงใหม่.

(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

วชิรวิทย์ มาลาทอง. (2558). ผลของกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาการเข้าใจตนเองและการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา. วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 8(1), 1-2.

วิริยดา ผดาศรี. (2560). การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางสังคมของนักเรียนอาชีวศึกษาโดยใช้โปรแกรมฝึกทักษะชีวิต. (มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ศรีเวื่อน แก้วกังวาล. (2553). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (พิมพ์ครั้งที่ 9, แก้ไขเพิ่มเติม.. ed.): กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริลักษณ์ วัฒนศิริ. (2545). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปัญญาบรรณ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ (กศ.ม. (จิตวิทยาการ

- แนะแนว)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.,
- สิริวรรณ ศรีพหล และ พันทิพา อุทัยสุข. (2540). การสอนโดยยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุขอารมย์ เพิ่มพันธุ์วรวัฒน์. (2560). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อลดแนวความคิดด้านวัตถุนิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. วารสารอิเล็กทรอนิกส์การศึกษานวัตกรรมการเรียนรู้ออนไลน์, 7(1), 124-138.
- สุลักษณ์ ใจองอาจ. (2561). ผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวความคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพรงประชาสรรค์. (ปริญญาานิพนธ์ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2554). การออกแบบการวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบวัดและโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว

1. รองศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร

อาจารย์ประจำแขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

2. รองศาสตราจารย์ ดร. มณฑิรา จารุเพ็ง

อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. รองศาสตราจารย์ ดร. พัชรารัตน์ ศรีสวัสดิ์

อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลและใบรับรองจริยธรรม

ที่ อว 8718/

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขออนุญาตผลการพิจารณาโครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G- 076/2563E

เรียน นางสาวพิชญพร สมจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ใบรับรองโครงการวิจัย SWUEC/E/G-076/2563

ตามที่ท่านได้ส่งโครงการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกิจกรรมแนะแนว โครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G 076/2563E เพื่อรับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ท่านในมนุษย์ นั้น

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ท่านในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยดังกล่าว บัดนี้ คณะกรรมการฯ ให้การรับรองโครงการวิจัยดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2563 รายละเอียดดังนี้

Certificate Number SWUEC/E/G-076/2563
Date of Approval 5 พฤษภาคม 2563 (อายุใบรับรองโครงการวิจัย 12 เดือน)
Date of Expiration 5 พฤษภาคม 2564
Continuing Review ทุก 12 เดือน (ครบกำหนดส่งรายงานครั้งแรก วันที่ 5 พฤษภาคม 2564)

ในการนี้ คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ท่านในมนุษย์ ใคร่ขอความกรุณาให้ผู้วิจัยส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยและต่ออายุการรับรองก่อนกำหนดวันหมดอายุ 30 วัน เพื่อให้เป็นไปตามวิธีดำเนินการมาตรฐาน (SOPs version 2.0) ของคณะกรรมการฯ ทั้งนี้รายละเอียดของเอกสารที่ให้การรับรองตามที่ปรากฏใน Certificate of Approval (Certificate Number SWUEC/E/G-076/2563) ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(แพทย์หญิงสุธีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ท่านในมนุษย์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 12430
โทรสาร 0-2259-1822

MF-04-version-2.0
วันที่ 18 ต.ค. 61

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-G- 076/2563E

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง: การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกิจกรรมแนะแนว
ชื่อผู้วิจัยหลัก: นางสาวพิชญาพร สมจันทร์
สังกัด: คณะศึกษาศาสตร์
เอกสารที่รับรอง:

1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. โครงการวิจัย
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

1. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 5 พฤษภาคม 2563
2. โครงร่างการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 5 พฤษภาคม 2563
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 5 พฤษภาคม 2563
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 5 พฤษภาคม 2563

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงนงปภา เอี่ยมจิตรกุล)

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E/G-076/2563

วันที่ให้การรับรอง : 05/05/2563

วันหมดอายุใบรับรอง : 05/05/2564

ที่ อว 8718/1389

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

29 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวพิชญพร สมจันทร์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกิจกรรมแนะแนว” โดยมี อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่โรงเรียนของท่าน ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2564 ถึงเดือนกันยายน 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 090 629 7823

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความฉลาดทางสังคม

ข้อ	เนื้อหา	ผลการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีค่า IOC	ผลการ ประเมิน
		1	2	3		
1	ในแต่ละสถานการณ์ ข้าพเจ้ารู้ว่าจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร	1	1	1	1	ผ่าน
2	ข้าพเจ้าสามารถตีความพฤติกรรมที่คนรอบข้างแสดงออกได้	1	1	1	1	ผ่าน
3	เมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ข้าพเจ้าไวต่อความต้องการของผู้อื่น	1	1	1	1	ผ่าน
4	ข้าพเจ้าให้ความสนใจคนรอบข้างตนเอง	1	1	0	.67	ผ่าน
5	ข้าพเจ้าสามารถประเมินทิศทางของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้	1	1	1	1	ผ่าน
6	ข้าพเจ้ามักไม่สังเกตว่าผู้อื่นรู้สึกอย่างไร	1	1	1	1	ผ่าน
7	ข้าพเจ้าสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้	1	-1	1	.33	ตัดทิ้ง
8	ข้าพเจ้าทำอะไรไม่ถูกเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่แย ๆ	1	1	1	1	ผ่าน
9	ข้าพเจ้าไม่เข้าใจน้ำเสียงที่เปลี่ยนไปของผู้อื่นขณะพูดคุยกับข้าพเจ้า	1	1	1	1	ผ่าน
10	ข้าพเจ้ามักถูกตำหนิจากคนรอบข้างว่าข้าพเจ้าแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ	1	1	1	1	ผ่าน
11	ข้าพเจ้าใช้คำพูดทางบวกเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาได้	1	1	1	1	ผ่าน
12	ข้าพเจ้าสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมเมื่อผู้อื่นแสดงความไม่พอใจข้าพเจ้า	0	1	1	.67	ผ่าน
13	ข้าพเจ้าสามารถแก้ไขปัญหานั้น	1	0	1	.67	ผ่าน

ข้อ	เนื้อหา	ผลการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีค่า IOC	ผลการ ประเมิน
		1	2	3		
	สถานการณ์ต่าง ๆ ได้					
14	ข้าพเจ้าสามารถสื่อสารตอบโต้กับบุคคล อื่นได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	ผ่าน
15	ข้าพเจ้ารู้ว่าควรพูดกับผู้อื่นด้วยคำพูด อย่างไรถึงจะทำให้สถานการณ์ดีขึ้น	1	1	1	1	ผ่าน
16	ข้าพเจ้าสามารถเป็นตัวของตัวเองได้เมื่อ อยู่กับผู้อื่น	1	1	1	1	ผ่าน
17	เป็นเรื่องยากที่จะแสดงตัวตนออกมาจริงๆ ในสถานการณ์ต่างๆ	1	1	1	1	ผ่าน
18	เมื่อข้าพเจ้าไม่พอใจสิ่งใด ข้าพเจ้ามัก แสดงออกทางสีหน้าและแววตา	1	1	1	1	ผ่าน
19	ข้าพเจ้าไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาที่เกิดขึ้นได้	1	1	1	1	ผ่าน
20	ข้าพเจ้าสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ เป็นปัญหาได้	1	1	1	1	ผ่าน
21	ข้าพเจ้าสามารถบอกและอธิบาย ความรู้สึกของตนเองที่มีต่อผู้อื่นได้อย่าง ตรงไปตรงมา	1	1	1	1	ผ่าน
22	ข้าพเจ้าไม่ชอบโกหกความรู้สึกของตนเอง ที่มีต่อผู้อื่น	1	0	1	.67	ผ่าน
23	พฤติกรรมส่วนใหญ่ของข้าพเจ้ามักจะ แสดงออกมาอย่างตรงไปตรงมา	1	1	1	1	ผ่าน
24	ข้าพเจ้ากล้ายอมรับอารมณ์ด้านลบของ ตนเอง	1	1	1	1	ผ่าน
25	ข้าพเจ้าไม่คบคนที่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่ จริงใจ	0	1	1	.67	ผ่าน

ข้อ	เนื้อหา	ผลการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีค่า IOC	ผลการ ประเมิน
		1	2	3		
26	ข้าพเจ้ารับผิดชอบในคำพูดและการกระทำของตนเองที่มีต่อผู้อื่น	1	1	1	1	ผ่าน
27	เป็นเรื่องยากที่ข้าพเจ้าจะบอกความรู้สึกกับคนอื่นแม้ต้องการจะบอก	1	1	1	1	ผ่าน
28	ข้าพเจ้าสามารถบอกเหตุผลที่แท้จริงของพฤติกรรมด้านลบของตนเองได้	1	1	1	1	ผ่าน
29	เมื่อไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นของผู้อื่น ข้าพเจ้าเลือกที่จะเงียบมากกว่าพูดออกไป	1	1	1	1	ผ่าน
30	ข้าพเจ้ากลัวที่จะบอกเพื่อนเมื่อเพื่อนแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	1	1	1	1	ผ่าน
31	ข้าพเจ้าสามารถหาข้อมูลมาสนับสนุนความคิดเห็นของตนเองได้	1	1	1	1	ผ่าน
32	ข้าพเจ้าสามารถอธิบายความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจน	1	1	1	1	ผ่าน
33	ข้าพเจ้ารู้ว่าจะต้องทำอย่างไรถึงจะได้รับความร่วมมือจากผู้อื่นในการทำงาน	1	1	1	1	ผ่าน
34	ข้าพเจ้าสามารถอธิบายเรื่องเข้าใจยากให้เข้าใจง่ายได้	1	1	1	1	ผ่าน
35	ข้าพเจ้าเป็นนักต่อรองที่ดี	-1	1	0	0	ตัดทิ้ง
36	เมื่อต้องทำงานร่วมกันและมีการโต้เถียง ข้าพเจ้ามักมองเห็นแต่มุมของตนเอง	1	1	0	.67	ผ่าน
37	เมื่อต้องตัดสินใจ ข้าพเจ้ามั่นใจว่าข้าพเจ้าตัดสินใจได้ถูกต้อง	1	1	1	1	ผ่าน
38	ข้าพเจ้าโน้มน้าวให้ผู้อื่นทำตามเป้าหมายที่กำหนดร่วมกันได้	1	1	0	.67	ผ่าน

ข้อ	เนื้อหา	ผลการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีค่า IOC	ผลการ ประเมิน
		1	2	3		
39	ข้าพเจ้ามีการกำหนดเป้าหมายสิ่งที่จะทำ ร่วมกับผู้อื่น	1	1	1	1	ผ่าน
40	ข้าพเจ้าสามารถอธิบายข้อมูลที่ได้รับมา ให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องและชัดเจน	1	1	1	1	ผ่าน
41	ข้าพเจ้าเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	1	1	1	1	ผ่าน
42	ข้าพเจ้าสามารถรับรู้สิ่งที่ผู้อื่นกำลังรู้สึกได้	1	1	0	.67	ผ่าน
43	เมื่อผู้อื่นรู้สึกท้อข้าพเจ้าสามารถอยู่ข้าง ผู้อื่นได้	1	0	0	.33	ตัดทิ้ง
44	ข้าพเจ้าปรับมุมมองของตนเองให้เข้ากับ ผู้อื่นได้	1	1	0	.67	ผ่าน
45	ข้าพเจ้าอยากช่วยคนที่ยากลำบาก	0	1	1	.67	ผ่าน
46	ข้าพเจ้าไม่ชอบฟังปัญหาของผู้อื่น	1	1	0	.67	ผ่าน
47	มันเป็นเรื่องยากที่ข้าพเจ้าจะมองในมุมมอง ของคนอื่น	1	1	0	.67	ผ่าน
48	ข้าพเจ้าสามารถเข้าใจความต้องการของ ผู้อื่นได้	1	1	0	.67	ผ่าน
49	เมื่อผู้อื่นแสดงอารมณ์ความรู้สึก ข้าพเจ้า ตอบสนองต่ออารมณ์ความรู้สึกของเขาได้ อย่างเหมาะสม เช่น เมื่อเห็นเพื่อนเสียใจ ข้าพเจ้ารู้ว่าจะต้องทำอย่างไรให้เพื่อนรู้สึก ดีขึ้น	0	0	0	0	ผ่าน
50	เมื่อผู้อื่นแสดงออกทางสีหน้าข้าพเจ้าก็ รับรู้ได้ว่าเขารู้สึกอย่างไร	1	1	0	.67	ผ่าน

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม

ข้อ	ด้านการประเมิน	ผลการประเมินโดย ผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนี ค่า IOC	ผล
		1	2	3		
1.	การปฐมนิเทศสร้างสัมพันธภาพกับนักเรียน					
	จุดมุ่งหมาย	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	เทคนิคที่ใช้	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	วิธีดำเนินการ	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
2.	ความชัดเจน					
	จุดมุ่งหมาย	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	เทคนิคที่ใช้	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	วิธีดำเนินการ	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
3.	ความชัดเจน					
	จุดมุ่งหมาย	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	เทคนิคที่ใช้	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	วิธีดำเนินการ	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
4.	การแสดงออก					
	จุดมุ่งหมาย	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	เทคนิคที่ใช้	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	วิธีดำเนินการ	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
5.	การแสดงออก					
	จุดมุ่งหมาย	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	เทคนิคที่ใช้	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	วิธีดำเนินการ	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
6.	ความเห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น					
	จุดมุ่งหมาย	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	เทคนิคที่ใช้	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	วิธีดำเนินการ	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
7.	ความเห็นอกเห็นใจ					

	ผู้อื่น					
	จุดมุ่งหมาย	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	เทคนิคที่ใช้	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	วิธีดำเนินการ	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
8.	ความเห็นอกเห็นใจ					
	ผู้อื่น					
	จุดมุ่งหมาย	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	เทคนิคที่ใช้	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	วิธีดำเนินการ	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
9.	การรู้สถานการณ์					
	จุดมุ่งหมาย	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	เทคนิคที่ใช้	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	วิธีดำเนินการ	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
10.	ปัจฉิมนิเทศ					
	จุดมุ่งหมาย	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	เทคนิคที่ใช้	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์
	วิธีดำเนินการ	1	1	0	0.67	ผ่านเกณฑ์

ตาราง ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัด ความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4

แบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4		
ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการคัดเลือก
1	.65	นำไปใช้
2	.72	นำไปใช้
3	.62	นำไปใช้
4	.57	นำไปใช้
5	.64	นำไปใช้
6	.36	นำไปใช้
7	.56	นำไปใช้
8	-.58	ตัดทิ้ง
9	.40	นำไปใช้
10	-.08	ตัดทิ้ง
11	.38	นำไปใช้
12	.48	นำไปใช้
13	.71	นำไปใช้
14	.62	นำไปใช้
15	.58	นำไปใช้
16	.71	นำไปใช้
17	.15	ตัดทิ้ง
18	.35	นำไปใช้
19	.31	นำไปใช้
20	.28	นำไปใช้
21	.17	ตัดทิ้ง
22	.35	นำไปใช้
23	.49	นำไปใช้
24	.28	นำไปใช้
25	.63	นำไปใช้
26	.45	นำไปใช้
27	.31	นำไปใช้

แบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4		
ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการคัดเลือก
28	.36	นำไปใช้
29	.38	นำไปใช้
30	.68	นำไปใช้
31	.52	นำไปใช้
32	.59	นำไปใช้
33	.33	นำไปใช้
34	.56	นำไปใช้
35	.68	นำไปใช้
36	.41	นำไปใช้
37	.67	นำไปใช้
38	.68	นำไปใช้
39	.74	นำไปใช้
40	.75	นำไปใช้
41	.43	นำไปใช้
42	.74	นำไปใช้
43	.54	นำไปใช้
44	.72	นำไปใช้
45	.61	นำไปใช้
46	.65	นำไปใช้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.94

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กิจกรรมแนะแนว
เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ครั้งที่ 1

เรื่องที่จะพัฒนา การปฐมนิเทศ

ระยะเวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับผู้วิจัยและระหว่างที่เข้าร่วมกิจกรรม
2. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย ความสำคัญและประโยชน์ของการมีความฉลาดทางสังคม
3. เพื่อให้ชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดของการจัดกิจกรรม วัน เวลา จำนวนครั้ง ระยะเวลา รูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรม

แนวคิดสำคัญ

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหมายถึง การแสดงการตอบโต้ระหว่างบุคคลหนึ่งต่อบุคคลหรือกลุ่มหนึ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน รู้จักและเข้าใจตนเอง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เคารพในสิทธิของผู้อื่น รู้จักการให้และการรับ ให้การช่วยเหลือเมื่อผู้อื่นต้องการ

เทคนิคที่ใช้ การอภิปราย

ชื่อกิจกรรม เปิดความคิดเปิดใจ

สื่อที่ใช้ Application Zoom

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ ความสำคัญของการทำความรู้จักซึ่งกันและกันระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน

1. ผู้วิจัยชี้แจงการใช้ Application Zoom โดยในครั้งแรกจะไม่เปิดกล้อง และเมื่อต้องการจะพูดให้ยกมือและเปิดไมค์ และให้นักเรียนตั้งภาพโปรไฟล์เป็นภาพสถานที่ที่ตนเองอยากไป

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนให้นักเรียนแนะนำตัว ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ชื่อเล่น ภูมิลำเนา แผนการเรียน รวมถึงเหตุผลที่อยากไปในสถานที่ที่ตนตั้งภาพไว้

3. ผู้วิจัยขออาสาสมัครในการแนะนำตัวเป็นคนแรก หากไม่มีผู้วิจัยจะเริ่มที่ตนเองก่อน และทำการสุ่มตามสถานที่ที่นักเรียนอยากไป

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดความฉลาดทางสังคม (ออนไลน์) โดยสร้างความเข้าใจแก่นักเรียนให้ตอบ ตรงตามความเป็นจริง

2. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดการจัดกิจกรรม แนวทางปฏิบัติบทบาทหน้าที่ของนักเรียนและประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม

3. ผู้วิจัยให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความฉลาดทางสังคม องค์ประกอบและข้อดี ข้อด้อยของการมีความฉลาดทางสังคม และมุมมองของนักเรียนในเบื้องต้นเกี่ยวกับความฉลาดทางสังคม โดยรวม

ขั้นสรุปและนำหลักไปประยุกต์ใช้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดทางสังคมที่ได้รับจากกิจกรรม

2. ผู้วิจัยสรุปข้อคิดเห็นของนักเรียน

3. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้ชี้แจงไปแล้ว และนัดหมายวันช่องทางและรูปแบบการดำเนินกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม

หมายเหตุ สื่อการสอนและใบงานสามารถติดต่อผู้วิจัยที่

Email: Pitchayaporn069@gmail.com

กิจกรรมแนะแนว
เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ครั้งที่ 2

เรื่องที่จะพัฒนา ความชัดเจน

สาระสำคัญ

ความชัดเจน คือ การอธิบายหรือแสดงความคิดเห็นของตนเองด้วยข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้อง และแม่นยำ รวมทั้งกำหนดเป้าหมายในการทำงานและแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากผู้อื่น

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถตั้งเป้าหมายในการพัฒนาความฉลาดทางสังคมของตนเองอย่างชัดเจน
2. เพื่อให้นักเรียนมีเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาความฉลาดทางสังคมอย่างชัดเจน

เทคนิคที่ใช้ หมวก 6 ใบ

ชื่อกิจกรรม Set it Goal

สื่อที่ใช้ Applicion Zoom, Google Classroom

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและให้นักเรียนช่วยทบทวนเนื้อหาของกิจกรรม กลุ่มในครั้งที่ผ่านมา
2. ผู้ชี้แจงให้นักเรียนทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้ข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีหมวก 6 ใบ และตั้งคำถามอิงจากหมวกทั้ง 6 ใบ
 - 1.1 นักเรียนคิดว่าบุคคลที่มีความฉลาดทางสังคมมีลักษณะอย่างไร
 - 1.2 บุคคลที่มีความฉลาดทางสังคมมีข้อดีอย่างไร

- 1.3 พฤติกรรมที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาความฉลาดทางสังคมของตน
 - 1.4 นักเรียนอยากพัฒนาตนเองเพื่อให้มีความฉลาดทางสังคมเพิ่มขึ้นอย่างไร
 - 1.5 สิ่ง que นักเรียนอยากพัฒนามากที่สุดคือ.....(อ้างอิงจากคำตอบข้อ 1.4)
 - 1.6 นักเรียนมีขั้นตอนในการพัฒนาตนเองในข้อ 1.5 อย่างไร โดยเขียนเป็นข้อๆ
 - 1.7 นักเรียนคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาตนเองตามที่ตั้งไว้หรือไม่
2. หลังจากถามครบแล้ว ให้นักเรียนตอบคำถามที่ละข้อ ทีละคนจนครบทุกคน
 3. ให้นักเรียนเขียนเป้าหมายในการพัฒนาความฉลาดทางสังคมของตนใส่กระดาษและถ่ายภาพส่งใน Google Classroom

ขั้นสรุปและนำหลักไปประยุกต์ใช้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม
2. ผู้วิจัยสรุปข้อคิดเห็นของนักเรียน
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้ชี้แจงไปแล้ว และนัดหมายวันช่องทางและรูปแบบการดำเนินกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดและประเมินประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม Set it Goal
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. การเขียนเป้าหมายในการพัฒนาความฉลาดทางสังคมของตนเอง

หมายเหตุ สื่อการสอนและใบงานสามารถติดต่อผู้วิจัยที่

Email:Pitchayaporn069@gmail.com

กิจกรรมแนะแนว

เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ครั้งที่ 3

เรื่องที่จะพัฒนา ความจริงใจ

สาระสำคัญ

ความจริงใจ คือ การเปิดใจยอมรับความคิด ความรู้สึกและการแสดงออกของผู้อื่น รับผิดชอบในคำพูดและการกระทำของตนเอง แสดงความคิดเห็น และอธิบายความรู้สึกของตนเอง อย่างตรงไปตรงมา แสดงพฤติกรรมในทิศทางเดียวกันกับความคิดความรู้สึกของตนเองได้

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่อลดความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เทคนิคที่ใช้

Transactional analysis (TA)

ชื่อกิจกรรม สาเหตุแห่งความขัดแย้ง

สื่อที่ใช้

1. Power Point
2. Application Zoom

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและให้นักเรียนช่วยทบทวนเนื้อหาของกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา
2. ผู้ชี้แจงให้นักเรียนทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยชวนนักเรียนร่วมกันคิดหาสาเหตุความขัดแย้งกันระหว่างตนเองกับผู้อื่นว่าเกิดจากอะไรบ้างและขอให้ยกตัวอย่างที่เคยเกิดกับตนเอง เช่น ความขัดแย้งกับเพื่อน ความขัดแย้งกับครู ความขัดแย้งกับพ่อแม่ ฯลฯ
2. ผู้วิจัยให้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารตามทฤษฎี Transactional analysis (TA)
3. ผู้วิจัยเปิด PowerPoint ข้อความสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ให้นักเรียนทุกคนร่วมกันวิเคราะห์ว่า สถานการณ์ใดจะนำไปสู่ความขัดแย้งเพราะเหตุใด และสถานการณ์ใดที่ไม่ขัดแย้งเพราะเหตุใด (แนวทางในการสนทนา ชวนให้นักเรียนตระหนักว่าสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของความขัดแย้งเกิดจากการสื่อสารที่ไม่สอดคล้องกันทำให้ไม่สามารถทำความเข้าใจกันได้ เป็นเรื่องปกติที่คนเราอาจมีความคิดที่ไม่ตรงกันแต่ถ้าเราสามารถสื่อสารกันได้อย่างสอดคล้องความขัดแย้งก็จะลดลง)

ขั้นสรุปและนำหลักไปประยุกต์ใช้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมและสรุปกิจกรรม
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้ชี้แจงไปแล้ว และนัดหมายวันช่องทางและรูปแบบการดำเนินกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

หมายเหตุ สื่อการสอนและใบงานสามารถติดต่อผู้วิจัยที่

Email: Pitchayaporn069@gmail.com

กิจกรรมแนะแนว

เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ครั้งที่ 4

เรื่องที่จะพัฒนา การแสดงออก (1)

สาระสำคัญ

การแสดงออก คือ การแสดงออกทางภาษาพูด ภาษาท่าทาง และแสดงออกทางอารมณ์ ได้อย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานที่ ในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ และสามารถรับมือ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ที่เป็นปัญหาได้

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถแสดงออกให้เหมาะสมกับเวลา สถานที่ และสถานการณ์ที่ตน กำลังเผชิญอยู่

เทคนิคที่ใช้ การอภิปรายกลุ่ม

ชื่อกิจกรรม ฉันทворทำอย่างไร

สื่อที่ใช้

1. Power Point
2. Application Zoom

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและให้นักเรียนช่วยทบทวนเนื้อหาของกิจกรรมในครั้งที่ผ่าน มา
2. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยเปิดคลิปการแสดงออกของเจิน (ตัวละครจากซีรีส์ฮอว์กโมนวัยว้าวุ่น) ที่ถูกขึ้นได้เคียงกับครูหน้าชั้นเรียนและให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นว่าการแสดงออกในรูปแบบนี้เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
2. ผู้วิจัยถามนักเรียนว่าหากเจอสถานการณ์แบบนี้นักเรียนจะทำอย่างไร เช่น ครูสอนเนื้อหาผิด หรือนักเรียนไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน โดยร่วมกันอภิปราย
3. ให้นักเรียนเขียนพฤติกรรมที่ตนเองเคยทำในอดีตแล้วทบทวนว่าไม่เหมาะสม จนเกิดเป็นปัญหาตามมาโดยเขียนหัวข้อตามลำดับดังนี้
 - a. สถานการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต
 - b. ผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง ต่ออารมณ์ความรู้สึก และต่อผู้อื่น
 - c. หากย้อนกลับไปแก้ไขได้จะทำอย่างไร
 - d. หากแก้ไขแล้วคิดว่าผลจะเป็นอย่างไร
4. เมื่อนักเรียนเขียนของตนเองแล้วให้คนที่พร้อมจะเล่าเรื่องเล่าของตนเองก่อนและหากใครมีสถานการณ์ที่คล้ายกันอาจจะช่วยกันเสนอความคิดเห็นได้

ขั้นสรุปและนำหลักไปประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทบทวนถึงสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและจัดลำดับปัญหาที่ตนสามารถรับมือได้ยากที่สุดไปหาสถานการณ์ที่ตนสามารถรับมือได้อย่างดี ก่อนจะนำมาพูดคุยต่อในครั้งถัดไป
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ที่ได้ชี้แจงไปแล้ว และนัดหมายวันช่องทางและรูปแบบการดำเนินกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

หมายเหตุ สื่อการสอนและใบงานสามารถติดต่อผู้วิจัยที่

Email: Pitchayaporn069@gmail.com

กิจกรรมแนะแนว

เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ครั้งที่ 5

เรื่องที่จะพัฒนา การแสดงออก (2)

สาระสำคัญ

การแสดงออก คือ การแสดงออกทางภาษาพูด ภาษาท่าทาง และแสดงออกทางอารมณ์ ได้อย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานที่ ในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ และสามารถรับมือ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ที่เป็นปัญหาได้

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนมีแนวทางในการรับมือกับสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่อย่างเหมาะสม

เทคนิคที่ใช้ Problem solving

ชื่อกิจกรรม รับมือกับสถานการณ์นี้อย่างไร

สื่อที่ใช้

1. Power Point
2. Application Zoom

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและให้นักเรียนช่วยทบทวนเนื้อหาของกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา
2. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยสอบถามถึงสถานการณ์ที่มอบหมายให้นักเรียนไปจัดลำดับมา โดยให้นักเรียนเลือก สถานการณ์ที่ตนรับมือยากที่สุดมา

2. ผู้วิจัยอธิบายถึงการคิดแก้ปัญหาแต่ละขั้นตอนของการแก้ไขปัญหาร่วมตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการตัดสินใจแก้ไขปัญหานั้น 5 ขั้นตอน ดังนี้
 1. การกำหนดปัญหา เป็นขั้นตอนที่กำหนดให้ชัดเจนว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง
 2. การค้นหาสาเหตุของปัญหาและกำหนดทางเลือก โดยพิจารณาจากสาเหตุของปัญหา และพัฒนาทางเลือกหลายๆ ทางที่มีความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหานั้น
 3. การวิเคราะห์ทางเลือก โดยการประเมินทางเลือกแต่ละทางเลือกว่าเกิดผลดีผลเสียอะไรตามมาและสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ โดยใช้ข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่หรือหาข้อมูลประกอบเพิ่มเติม
 4. การตัดสินใจเลือกวิธีแก้ไขปัญหานั้น จากทางเลือกต่างๆ ด้วยเหตุผลและข้อมูลที่มี โดยอาศัยหลักจริยธรรม ค่านิยม และหลักกฎหมาย มาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ
 5. การแก้ไขข้อเสียของทางเลือก เสนอแนะวิธีการแก้ไขข้อเสียที่เกิดจากวิธีแก้ไขปัญหานั้นที่เลือกใช้ ถ้าทดลองใช้แล้วได้ผลก็สรุปเป็นแนวทางปฏิบัติจริง

ขั้นสรุปและนำหลักไปประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนสรุปแนวทางการแก้ปัญหาที่ตนเองเลือก และจะนำไปปรับใช้อย่างไรโดยการสุ่มถาม
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ที่ได้ชี้แจงไปแล้ว และนัดหมายวันช่องทางและรูปแบบการดำเนินกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

หมายเหตุ สื่อการสอนและใบงานสามารถติดต่อผู้วิจัยที่

Email: Pitchayaporn069@gmail.com

กิจกรรมแนะแนว

เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ครั้งที่ 6

เรื่องที่จะพัฒนา ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

สาระสำคัญ

ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น คือ การรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สามารถมองในมุมของผู้อื่นได้ สามารถรับความคิดให้มีความหลากหลายได้ สามารถรับรู้จดจำอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นผ่านการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น สามารถแสดงออกถึงความเอาใจใส่ ตอบสนองต่ออารมณ์ของผู้อื่นได้อย่างสอดคล้องกับความรู้สึกภายในใจตน

จุดมุ่งหมาย

1. นักเรียนสามารถแบ่งปันแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาแก่เพื่อนได้

เทคนิคที่ใช้ Sharing

ชื่อกิจกรรม รับมือกับสถานการณ์นี้อย่างไร

สื่อที่ใช้

1. Power Point
2. Application Zoom

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและให้นักเรียนช่วยทบทวนเนื้อหาของกิจกรรมในครั้งที่ผ่าน
มา
2. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม
3. ก่อนที่เราจะมารับรู้ปัญหาหรือเรื่องที่เพื่อนไม่สบายใจ ครั้งนี้ครูจะให้ให้นักเรียนแชร์เรื่องราวที่ความรู้สึกของตนเอง และแนวทางการแก้ปัญหา โดยต้องเป็นเรื่องที่นักเรียนสามารถพูด

ได้ และสมัครใจแล้ว อีกทั้งไม่ระบุตัวตนและขอให้นักเรียนรักษาสิทธิและความเป็นส่วนตัวของเพื่อน เรื่องราวที่เราช่วยพูดคุยกันในวันนี้จะเป็นความลับ

ขั้นสอน

1. ครูจะให้เวลานักเรียนได้เล่าเรื่องราวที่ตนไม่สบายใจและต้องการรับคำปรึกษา หรือคำแนะนำจากเพื่อนผ่าน <http://en.linoit.com/> (Lino Application) โดยไม่ต้องระบุชื่อและตัวตนของตน

2. เมื่อนักเรียนเล่าเรื่องราวของตัวเองพอสังเขปผ่าน Lino Application แล้วครูก็แชร์หน้าจอให้นักเรียนในห้องเห็น และช่วยกันแสดงความคิดเห็น

3. ครูกล่าวว่าเมื่อนักเรียนเห็นปัญหา หรือเรื่องที่เพื่อนไม่สบายใจของเพื่อน หรือเรื่องที่เพื่อนต้องการคำแนะนำแล้ว หากใครต้องการเสนอแนะขอให้คำปรึกษาในส่วนไหนสามารถยกมือและแสดงความคิดเห็นได้เลย ความคิดเห็นของแต่ละบุคคลไม่มีสิ่งที่ดีแต่เราจะมาช่วยเหลือเพื่อนที่ยังหาทางออกไม่เจอกัน ส่วนนักเรียนที่เป็นเจ้าของข้อความอาจจะรับฟังและนำไปปรับใช้ได้

ขั้นสรุปและนำหลักไปประยุกต์ใช้

1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม

2. ผู้วิจัยกล่าวปิดท้ายว่าเรื่องราวต่างๆที่แต่ละคนพบเจออาจจะเหมือนกันแต่ให้ผลกระทบแต่ตัวบุคคลแตกต่างกันดังนั้นเราไม่ควรนำทัศนคติของเราไปตัดสินผู้อื่น เพราะเรื่องที่เรามองเห็นว่าเล็กน้อยก็อาจจะเป็นเรื่องใหญ่ของเพื่อนก็ได้ ส่วนนักเรียนคนใดที่ยังไม่ได้คำตอบจากการร่วมกันให้คำปรึกษานี้ หรือมีเรื่องราวที่ไม่อาจเปิดเผยได้ก็สามารถนัดหมายครูเพื่อขอรับคำปรึกษาแบบส่วนตัวได้

3. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้ชี้แจงไปแล้ว และนัดหมายวันช่องทางและรูปแบบการดำเนินกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดประเมินผล

- สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมแนะแนว

เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ครั้งที่ 7

เรื่องที่จะพัฒนา ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

สาระสำคัญ

ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น คือ การรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สามารถมองในมุมของผู้อื่นได้ สามารถปรับความคิดให้มีความหลากหลายได้ สามารถรับรู้จุดอ่อนจุดแข็งของผู้อื่นผ่านการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น สามารถแสดงออกถึงความเอาใจใส่ ตอบสนองต่ออารมณ์ของผู้อื่นได้อย่างสอดคล้องกับความรู้สึกภายในใจตน

จุดมุ่งหมาย

นักเรียนสามารถสะท้อนความรู้สึกและให้กำลังใจเพื่อนได้

เทคนิคที่ใช้ Sharing

ชื่อกิจกรรม ฉันทู้สึก

สื่อที่ใช้

1. Power Point
2. Application Zoom

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและให้นักเรียนช่วยทบทวนเนื้อหาของกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา
2. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม
3. ผู้วิจัยกล่าวว่าคราวที่แล้วเราลองช่วยกันให้ข้อเสนอแนะ ให้คำแนะนำเพื่อนในเรื่องราวต่างๆไปแล้ว คราวนี้เราจะมาลองจับคู่เพื่อให้นักเรียนได้พูดคุยและเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น

ขั้นสอน

1. ผู้วิจัย Break out room แบบสุ่มออกไปเป็นคู่ แล้วให้นักเรียนผลัดกันเล่าเรื่องราวของตนเอง อาจเป็นเรื่องราวโดยทั่วไปที่เกิดขึ้นมาไม่นาน หรือเป็นเรื่องราวที่มีความกังวลของตน โดยให้ฝ่ายหนึ่งเป็น A และอีกฝ่ายหนึ่งเป็น B พร้อมทั้งย้ำว่าเรื่องราวที่เพื่อนเล่าจะเก็บเป็นความลับ
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนประมาณ 15 นาที ในการผลัดกันเล่าเรื่องทั้ง 2 ฝ่าย และนัดหมายให้กลับมารวมกลุ่มกันอีกครั้ง
3. ผู้วิจัยขออาสานักเรียนออกมาเล่าความรู้สึกของเพื่อนที่ตนสัมผัสได้ และถามอีกฝ่ายว่าเพื่อนเข้าใจสิ่งที่เรารู้สึกหรือไม่ และให้สะท้อนว่าหากเพื่อนรู้และเข้าใจตนรู้สึกอย่างไร และหากไม่เข้าใจตนรู้สึกอย่างไร ประมาณ 4 คู่

ขั้นสรุปและนำหลักไปประยุกต์ใช้

1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม
2. ผู้วิจัยกล่าวปิดท้ายว่าการที่เราเข้าใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่นก็จะทำให้เรารู้สึกถึงมีใครสักคนเคียงข้าง มองในมุมกลับกันหากเราสัมผัสได้ว่าเพื่อนเข้าใจและเห็นอกเห็นใจเราก็จะทำให้เรารู้สึกดีไปด้วย ดังนั้นหากเอาใจเขามาใส่ใจเราก็จะทำให้เราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้ชี้แจงไปแล้ว และนัดหมายวันช่องทางและรูปแบบการดำเนินกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

หมายเหตุ สื่อการสอนและใบงานสามารถติดต่อผู้วิจัยที่

Email: Pitchayaporn069@gmail.com

กิจกรรมแนะแนว

เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ครั้งที่ 8

เรื่องที่จะพัฒนา ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

สาระสำคัญ

ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น คือ การรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สามารถมองในมุมมองของผู้อื่นได้ สามารถรับความคิดให้มีความหลากหลายได้ สามารถรับรู้จดจำอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นผ่านการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น สามารถแสดงออกถึงความเอาใจใส่ ตอบสนองต่ออารมณ์ของผู้อื่นได้อย่างสอดคล้องกับความรู้สึกภายในใจตน

จุดมุ่งหมาย

นักเรียนสามารถอธิบายความคิด ความรู้สึกของผู้อื่นได้

เทคนิคที่ใช้ Sharing

ชื่อกิจกรรม เอาใจเขามาใส่ใจเรา

สื่อที่ใช้

1. Power Point
2. Application Zoom

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและให้นักเรียนช่วยทบทวนเนื้อหาของกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา
2. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม
3. ผู้วิจัยกล่าวว่าเมื่อครั้งก่อนเราได้เรียนรู้ความคิด ความรู้สึกของเพื่อนเมื่อพบกับปัญหาหรือเรื่องราวที่ไม่สบายใจ ซึ่งวันนี้เราจะมาสะท้อนความสำคัญของความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นว่าเป็นอย่างไร

ขั้นสอน

1. ผู้วิจัยขอตัวแทนนักเรียนเล่าเรื่องที่ตนเองเคยพบมา (สามารถเปิดเผยได้) แล้วถามนักเรียนคนอื่นๆว่านักเรียนคิดว่าผู้พูด/ผู้เล่ากำลังรู้สึกอย่างไร เรารู้ได้อย่างไรว่าผู้เล่ารู้สึกแบบนั้น
2. ให้นักเรียนแต่ละคนบอกถึงความคิดความรู้สึกของตนเองต่อเรื่องนั้น หรือสถานการณ์นั้นซึ่งอาจเป็นความคิดเห็น ความรู้สึกที่คล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างกัน
3. ให้ตัวแทนนักเรียนเลือกเพื่อนที่สะท้อนความคิด ความรู้สึกของเราถูกต้องหรือใกล้เคียงที่สุดและไวที่สุด ต่อสถานการณ์ที่ตนเล่า
4. ผู้วิจัยกล่าวถึงความสำคัญของการมีความตระหนักรู้ เข้าใจ และไวต่อความรู้สึกว่าสำคัญอย่างไรต่อการมีความฉลาดทางสังคมหรือการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม

ขั้นสรุปและนำหลักไปประยุกต์ใช้

1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม รวมไปถึงการนำไปประยุกต์ใช้
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้ชี้แจงไปแล้ว และนัดหมายวันช่องทางและรูปแบบการดำเนินกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

หมายเหตุ สื่อการสอนและใบงานสามารถติดต่อผู้วิจัยที่

Email: Pitchayaporn069@gmail.com

กิจกรรมแนะแนว

เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ครั้งที่ 9

เรื่องที่จะพัฒนา การรู้สถานการณ์

สาระสำคัญ

ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น คือ การรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สามารถมองในมุมของผู้อื่นได้ สามารถปรับความคิดให้มีความหลากหลายได้ สามารถรับรู้จุดจำอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นผ่านการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น สามารถแสดงออกถึงความเอาใจใส่ ตอบสนองต่ออารมณ์ของผู้อื่นได้อย่างสอดคล้องกับความรู้สึกภายในใจตน

จุดมุ่งหมาย

นักเรียนสามารถบอกความรู้สึกเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ตนเองกำลังเผชิญอยู่ได้

เทคนิคที่ใช้ การอภิปรายกลุ่ม

ชื่อกิจกรรม What happen!!

สื่อที่ใช้

1. Power Point
2. Application Zoom

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและให้นักเรียนช่วยทบทวนเนื้อหาของกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา
2. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม
3. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่มและอธิบายกิจกรรมในครั้งนี้

ชั้นสอน

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งสถานการณ์ที่ตนจะได้ เช่น ส่งงานไม่ทัน เพื่อนไม่ตอบข้อความทางSocial ถูกครูตำหนิในชั้นเรียน เห็นเพื่อนทะเลาะกัน เป็นต้น
2. เมื่อแบ่งกลุ่มและสุ่มหัวข้อแล้วครู Break out กลุ่มนักเรียนออกไปเพื่อให้เตรียมนำเสนอสถานการณ์ที่ตนเองได้รับกลุ่มละ 7 นาที จากนั้นก็สอบถามแต่ละกลุ่มว่า
 - 2.1 สถานการณ์ที่นักเรียนเห็นเป็นอย่างไร
 - 2.2 นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับสถานการณ์ดังกล่าว
 - 2.3 มีนักเรียนคนใดที่เคยเผชิญสถานการณ์นี้แล้วบ้าง
 - 2.4 นักเรียนคิดว่าใครบ้างที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากสถานการณ์

ดังกล่าว

โดยสอบถามจากนักเรียนกลุ่มที่ได้รับโจทย์และนักเรียนคนอื่น

3. เมื่อครบทั้ง 8 กลุ่มก็สอบถามว่าตอนที่ Break out กลุ่มออกไปเป็นอย่างไรบ้าง สถานการณ์ที่ได้หยิบยกขึ้นมาเป็นสถานการณ์ที่หลายคนเคยเจอแม้จะเป็นสถานการณ์เดียวกัน แต่นักเรียนก็อาจจะมีมุมมองที่แตกต่างกัน ดีความต่างกัน และมองเห็นผลกระทบที่ต่างกัน ดังนั้น การที่เราจะปฏิบัติตนอย่างไรในสถานการณ์ที่เราเผชิญอยู่เราควรไตร่ตรองให้รอบคอบ ดีความว่า ปัจจุบันเกิดเหตุการณ์อะไรแล้วจะตอบสนองอย่างไร

ขั้นสรุปและนำหลักไปประยุกต์ใช้

1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม รวมไปถึงการนำไปประยุกต์ใช้
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้ชี้แจงไปแล้ว และนัดหมายวันช่องทางและรูปแบบการดำเนินกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมแนะแนว

เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ครั้งที่ 10

ปัจฉิมนิเทศ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปความคิดเห็น รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม
2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีความฉลาดทางสังคม
3. เพื่อประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม

เทคนิคที่ใช้ การอภิปรายกลุ่ม

ชื่อกิจกรรม สรุปการเรียนรู้

สื่อที่ใช้

แบบวัดความฉลาดทางสังคม

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน

ขั้นกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความสำคัญของการมีกรอบแนวคิดความฉลาดทางสังคม และการปฏิบัติตนที่พัฒนาความฉลาดทางสังคม
2. ผู้วิจัยทบทวนถึงเป้าหมายในการพัฒนาตนเองในครั้งที่ 2 ว่านักเรียนคนใดที่สามารถทำได้ตามที่ตนเองตั้งไว้บ้าง รู้สึกอย่างไร
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบวัดความฉลาดทางสังคม
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมอภิปรายแนวทางเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนได้จริง ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมอภิปรายถึงประโยชน์และข้อคิดที่ได้จากการร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคม

6. ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันเขียนสิ่งตนเองจะทำเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางสังคมลงในกระดาษ Post-it

ขั้นสรุปและนำหลักไปประยุกต์ใช้

1. วิจัยกล่าวขอบคุณและกล่าวปิดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. ประเมินจากแบบวัดความฉลาดทางสังคม

หมายเหตุ สื่อการสอนและใบงานสามารถติดต่อผู้วิจัยที่

Email:Pitchayaporn069@gmail.com

แบบวัดความฉลาดทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง

1. แบบวัดฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความฉลาดทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. แบบวัดฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - 1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล
 - 2) แบบวัดความฉลาดทางสังคมจำนวน 42 ข้อ
3. แบบวัดฉบับนี้ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยเท่านั้น การตอบแบบวัดนี้จะไม่มีผลกระทบต่อ นักเรียนแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ในการศึกษา จึงขอความกรุณานักเรียนให้ตอบให้ ตรงกับความรู้สึกนักเรียนมากที่สุด และโปรดตอบแบบวัดให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ และเติมข้อมูลลงในช่องที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของนักเรียน

1. เพศ ชาย หญิง ไม่ระบุ
2. ห้อง.....
3. เลขประจำตัวนักเรียน.....

ตอนที่ 2 แบบวัดความฉลาดทางสังคม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือของ ข้อความที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อเดียวเท่านั้น โดยมีเกณฑ์การเลือก จำนวนครั้งต่อสัปดาห์โดยแบบวัดแบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนที่ทำเป็นประจำ หรือทุกครั้ง
- 4 หมายถึง ข้อความตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนที่ทำอยู่บ่อยครั้ง
- 3 หมายถึง ข้อความตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนที่ทำบ้างเป็นบางครั้ง
- 1 หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน หรือนักเรียนไม่เคยทำเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับพฤติกรรมต่อสัปดาห์				
		ทำเป็นประจำ	ทำอยู่บ่อยครั้ง	ระดับปานกลาง	ทำบ้างบางครั้ง	ไม่เคยทำเลย
ด้านการรู้สถานการณ์						
1	ในแต่ละสถานการณ์ ข้าพเจ้ารู้ว่าจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร					
2	ข้าพเจ้าสามารถตีความพฤติกรรมที่คนรอบข้างแสดงออกได้					
3	เมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ข้าพเจ้าไวต่อความต้องการของผู้อื่น					
4	ข้าพเจ้าให้ความสนใจคนรอบข้างตนเอง					
5	ข้าพเจ้าสามารถประเมินทิศทางของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้					
6	ข้าพเจ้ามักไม่สังเกตว่าผู้อื่นรู้สึกอย่างไร					
7	ข้าพเจ้าทำอะไรไม่ถูกเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่แย ๆ					
8	ข้าพเจ้ามักถูกตำหนิจากคนรอบข้างว่าข้าพเจ้าแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ					
ด้านการกล้าแสดงออก						
1	ข้าพเจ้าใช้คำพูดทางบวกเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาได้					
2	ข้าพเจ้าสามารถแก้ไขปัญหในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้					
3	ข้าพเจ้าสามารถสื่อสารตอบโต้กับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม					
4	ข้าพเจ้ารู้ว่าควรพูดกับผู้อื่นด้วยคำพูดอย่างไรถึงจะทำให้สถานการณ์ดีขึ้น					
5	ข้าพเจ้าสามารถเป็นตัวของตัวเองได้เมื่ออยู่กับผู้อื่น					

ข้อ	ข้อความ	ระดับพฤติกรรมต่อสัปดาห์				
		ทำเป็นประจำ	ทำอยู่บ่อยครั้ง	ระดับปานกลาง	ทำบ้างบางครั้ง	ไม่เคยทำเลย
6	เป็นเรื่องยากที่จะแสดงตัวตนออกมาจริง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ					
7	เมื่อข้าพเจ้าไม่พอใจสิ่งใด ข้าพเจ้ามักแสดงออกทางสีหน้าและแววตา					
8	ข้าพเจ้าไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นได้					
9	ข้าพเจ้าสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาได้					
ด้านความจริงใจ						
1	ข้าพเจ้าสามารถบอกและอธิบายความรู้สึกของตนเองที่มีต่อผู้อื่นได้อย่างตรงไปตรงมา					
2	ข้าพเจ้าไม่ชอบโกหกความรู้สึกของตนเองที่มีต่อผู้อื่น					
3	พฤติกรรมส่วนใหญ่ของข้าพเจ้ามักจะแสดงออกมาอย่างตรงไปตรงมา					
4	ข้าพเจ้ากล้ายอมรับอารมณ์ด้านลบของตนเอง					
5	ข้าพเจ้ารับผิดชอบในคำพูดและการกระทำของตนเองที่มีต่อผู้อื่น					
6	เป็นเรื่องยากที่ข้าพเจ้าจะบอกความรู้สึกที่เป็นจริงกับคนอื่น					
7	ข้าพเจ้าสามารถบอกเหตุผลที่แท้จริงของพฤติกรรมด้านลบของตนเองได้					
8	เมื่อไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นของผู้อื่น ข้าพเจ้าเลือกที่จะเงียบมากกว่า					

ข้อ	ข้อความ	ระดับพฤติกรรมต่อสัปดาห์				
		ทำเป็นประจำ	ทำอยู่บ่อยครั้ง	ระดับปานกลาง	ทำบ้างบางครั้ง	ไม่เคยทำเลย
	พูดออกไป					
9	ข้าพเจ้ากล้าที่จะบอกเพื่อนเมื่อเพื่อนแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม					
ด้านความชัดเจน						
1	ข้าพเจ้าสามารถหาข้อมูลมาสนับสนุนความคิดเห็นของตนเองได้					
2	ข้าพเจ้าสามารถอธิบายความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจน					
3	ข้าพเจ้ารู้ว่าจะต้องทำอะไรถึงจะได้รับความร่วมมือจากผู้อื่นในการทำงาน					
4	ข้าพเจ้าสามารถอธิบายเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจง่ายได้					
5	เมื่อต้องทำงานร่วมกันและมีการโต้เถียง ข้าพเจ้ามักมองเห็นแต่มุมของตนเอง					
6	เมื่อต้องตัดสินใจ ข้าพเจ้ามั่นใจว่าข้าพเจ้าตัดสินใจได้ถูกต้อง					
7	ข้าพเจ้านำแนวทางให้ผู้อื่นทำตามเป้าหมายที่กำหนดร่วมกันได้					
8	ข้าพเจ้ามีการกำหนดเป้าหมายสิ่งที่จะทำร่วมกับผู้อื่น					
9	ข้าพเจ้าสามารถอธิบายข้อมูลที่ได้รับมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องและชัดเจน					
ด้านความเห็นอกเห็นใจ						
1	ข้าพเจ้าเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น					

ข้อ	ข้อความ	ระดับพฤติกรรมต่อสัปดาห์				
		ทำเป็นประจำ	ทำอยู่บ่อยครั้ง	ระดับปานกลาง	ทำบ้างบางครั้ง	ไม่เคยทำเลย
2	ข้าพเจ้าสามารถรับรู้สิ่งที่ผู้อื่นกำลังรู้สึกได้					
3	เมื่อผู้อื่นรู้สึกท้อข้าพเจ้าสามารถอยู่ข้างผู้อื่นได้					
4	ข้าพเจ้าปรับมุมมองของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้					
5	ข้าพเจ้าไม่ชอบฟังปัญหาของผู้อื่น					
6	มันเป็นเรื่องยากที่ข้าพเจ้าจะมองในมุมของคนอื่น					
7	ข้าพเจ้าสามารถเข้าใจความต้องการของผู้อื่นได้					
8	เมื่อผู้อื่นแสดงออกทางสีหน้าข้าพเจ้าก็รับรู้ได้ว่าเขารู้สึกอย่างไร					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวพิชญาพร สมจันทร์
วัน เดือน ปี เกิด	29 มกราคม 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	302 ซอยอนามัยงามเจริญ 27 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ 10150

